

STAROVIČSKÝ

Z P R A V O D A J

ÚNOR 2020

ČÍSLO 80

Žříkrálová sbírka

Obecní krojový ples

Naši předškoláci

Sněženky

DS Kadet - Písek do očí

Úvodník

Vážení spoluobčané, letošní průběh dosavadního zimního období se jako by vymykal všem zvyklým charakterizujícím tuto dobu. Zvláštní byl nejen počasím s nezvykle teplými průměrnými denními i nočními teplotami, ale i teplotami maximálními a rychlým střídáním velmi teplých a chladnějších dnů. Bohužel ani dosavadní předpo-

vědi nepředpokládají výraznější ochlazení, které by mohlo jak nám, tak i přírodě zimu alespoň na chvíli připomenout.

Rád bych se, jako na počátku každého kalendářního roku, zmínil o připravovaných investičních akcích, i když některé záměry letos nejsou tak jasně definované, jak tomu bylo v minulých obdobích. Záměr, který by se měl realizovat během několika týdnů, je dokončení budovy hasičské zbrojnice a její kolaudace. Jedná se o vystrojení věže ocelovou konstrukcí podestě, žebříků a výtahu na požární hadice, které se nepodařilo dodavatelské firmě dokončit loňský rok a které také znemožnilo dokončení kompletních stavebních prací na věži. Další nedokončenou akcí z minulého roku je oprava propadlých míst kostkové silnice u parku, kde bude zapotřebí vyřešit odvod dešťových vod z vozovky, které následně po vsaku podmačí sklepy domů. Příslib stavební firmy je realizace v jarních měsících. V rámci úprav dopravní infrastruktury bude položena silničních obrubníků v lokalitě Sklepy a zašterkování prostoru podél místní komunikace, který bude sloužit pro parkování osobních automobilů. Dále by měly být zpevněny dlažbou dosud zatravněné spojovací uličky z ulice Nová na ulici Sklepy a Příční. V průběhu roku bude ještě doplněno venkovní osvětlení po celé obci na ulicích, kde dosud bylo osvětlení velmi malé intenzity, hlavně v okrajových částech obce, na ulici Objíždka a v lokalitě Sklepy. V lokalitě výstavby nových rodinných domů Táčky IV bude realizována přeložka vysokého napětí kabelem a také připojení stavebních pozemků k síti nízkého napětí. Poslední akcí by měla být stavba rozhledny s posezením v rozsahu, jak byla představena během loňského roku. Budou také zpracovány projektové dokumentace na vybudování místní komunikace a inženýrské sítě u Luže pro výstavbu vinných sklepů a úpravu komunikace v ulici Padělky – Autodoprava Mazůrek. Uvedené akce se pravděpodobně nepodaří spolufinancovat z dotačních titulů. Z dotací budou naopak částečně hrazeny akce Revitalizace zeleně v obci Starovičky a Umístění vzduchotechniky do tříd ZŠ, představené v loňském roce. Podaná bude rovněž žádost o dotace na workoutové hřiště u Luže a také na vybudování světelné signalizace přechodu pro chodce pod kostelem, se kterými bude započato jen tehdy, pokud budou přiděleny příslušné dotace. V letošním roce bude také zpracována projektová dokumentace na výsadbu zeleně v katastrálním území obce po dokončení pozemkových úprav – větrolamy, biokoridory, lesíky s možností získání dotace 100% financování ještě během tohoto roku. Pokud bude vyhlášen vhodný dotační titul, který budeme moci použít na některou další akci, samozřejmě této možnosti využijeme.

Doufám, že se podaří všechny plánované akce a projekty navrhnout a realizovat tak, aby byly přínosem pro rozvoj obce a zároveň zlepšením pro běžný život všech jejích občanů.

Vladimír Drbola
starosta obce

Dotace

Obec Starovičky obdržela dotaci ze Státního fondu životního prostředí ČR na realizaci větrání s rekuperací do tříd základní školy i mateřské školy. Jedná se o projekt „Umístění vzduchotechniky do tříd a kuchyně ZŠ v obci Starovičky“. Žadatel: Obec Starovičky, investiční projekt 2651 tis. Kč, požadovaná dotace 1856 tis. Kč, tj. 70 % nákladů.

Ořez větví

V měsících lednu a únoru provedli pracovníci obce ořez větví stromů a keřů, které zasahovaly do trasy vedení venkovního osvětlení a rozhlasu, nebo do místních komunikací a chodníků. Ořezané větve byly štěpkovány a použity jako mulčovací vrstva veřejné zeleně.

Druhá šance odložených věcí

V těchto dnech bude na sběrném dvoře vyhrazena plocha jednoho kontejnerového stání pro odložené nepotřebné věci, které ještě mohou sloužit dalším občanům. Bude zde možno tedy odložit věci, které se Vám již do domácnosti nehodí, ale bylo by je zároveň dle Vašeho názoru škoda vyhodit do odpadu.

Požár rodinného domu

Počátkem února zasahovalo několik hasičských sborů u požáru střechy rodinného domu č.p. 16. Na zásahu se podílela i naše jednotka SDH, která pak držela celonoční dohled nad požářištěm. Poškozenou střechu bylo nutno odstranit a vybudovat novou. Práce provedla společnost VRT-Střechy s.r.o. Starovičky, kteří dokázali reagovat okamžitě a vše zorganizovat v nejkratší možné době. Na odstranění střechy se rovněž podíleli pracovníci obce. Všem, zúčastněným, kteří jakkoli přispěli k opravě uvedeného domu, patří velké poděkování.

text/foto: VD

PODĚKOVÁNÍ

Rodina Kadrnkova a Lesnerova děkují všem, kteří se podíleli na hašení požáru rodinného domu č.p. 16 v neděli 9. 2. 2020 a potom při následném úklidu, zejména firmě Vrt-střechy s.r.o. Starovičky, firmě David Poláček – Provádění staveb, obci Starovičky (jmenovitě Vladimíru Drbolovi, Stanislavu Winterovi, Václavu Hověžákovi), všem hasičům ze Staroviček, Zdeňku Dolákovi, Karlu Mlád-kovi, Martinu Meszárošovi, Veronice Morávkové, Zdeňce Winterové, Zuzaně Ptačovské, Janě Winterové, B. Vykyplělovi, Miroslavu Filovi, Luděkovi Sedláčkovi a manželům Hoferovým za obrovskou solidaritu a ostatním dobrovolníkům.

1. ZO **schvaluje** ověřovatele zápisu, program jednání, zápis a usnesení z minulého zasedání.
2. ZO **schvaluje** záměr zřídit věcné břemeno „Starovičky, Tálky, přeložení VN 106, obec“ na zřízení věcného břemene distribuční soustavy kabelového vedení VN za účelem jejího provozování, které tvoří stavba „Starovičky, Tálky, přeložení VN 106, obec“ obsahující síť technického vybavení, která je zřízena a provozována ve veřejném zájmu, na pozemcích p.č. 1019/1, 1019/8, 510/6, 494/4, 522/2, které jsou ve vlastnictví obce Starovičky, ve prospěch distributora elektrické energie. Věcné břemeno bude zřízeno úplatně za jednorázovou náhradu v celkové výši 9700,- Kč bez DPH. K této částce bude připočtena platná sazba DPH.
3. ZO **schvaluje** zřízení věcného břemene distribuční soustavy kabelového vedení optické sítě za účelem jejího provozování, které tvoří stavba „Rozvod optické sítě v obci Starovičky“ obsahující síť technického vybavení, která je zřízena a provozována ve veřejném zájmu, na všech pozemcích veřejného prostranství v zastavěné části obce, které jsou ve vlastnictví obce Starovičky a které budou pro realizaci stavby zapotřebí, ve prospěch distributora elektrické energie, výjma pozemků, kde je zasíťování optickým kabelem již realizováno.
4. ZO **schvaluje** Rozpočtové opatření č. 6/2019
5. ZO **schvaluje** prodej pozemku p.č. 591/35 o výměře 3 m² za cenu 400,- Kč/m² + DPH v k. ú. Starovičky, zapsaného na LV 10001 pro obec Starovičky, Katastrální úřad pro Jihomoravský kraj, Katastrální pracoviště Hustopeče, xxxxx, bytem xxxxx, s tím, že poplatky spojené s vkladem vlastnického práva do katastru nemovitostí, daň z nabytí nemovitých věcí uhradí kupující. ZO **schvaluje** návrh kupní smlouvy a **pověřuje** místostarostu podpisem této smlouvy.
6. ZO **schvaluje** Rozpočet obce Starovičky na rok 2020 takto:
Celkové příjmy rozpočtu (tř. 1 až 4) ve výši 18 189 800,- Kč
Financování (tř. 8) ve výši 3 185 100,- Kč
Celkové zdroje ve výši 21 374 900,- Kč
Běžné a kapitálové výdaje (tř. 5 a 6) ve výši 20 712 900,- Kč
Financování (tř. 8) ve výši 662 000,- Kč (splátka půjčky SFŽP)
Celkové výdaje rozpočtu ve výši 21 374 900,- Kč
ZO **schvaluje** závazné ukazatele rozpočtu – výdaje na paragrafy, daňové příjmy na položky, nedaňové a kapitálové příjmy na paragrafy a přijaté transfery na položky a převod SF na paragrafy (Návrh rozpočtu na rok 2020) Dotace z rozpočtu obce Starovičky budou poskytovány na základě žádostí občanů a jednotlivých organizací, příspěvky a dary budou poskytovány na základě platných směrnic obce a na základě individuálních žádostí. Příspěvek příspěvkových organizací je možné převést v nečerpané výši do následujícího rozpočtového roku. ZO **schvaluje** rozpočet včetně návrhu rozpočtu ZŠ a MŠ Starovičky na rok 2020 a Střednědobého výhledu rozpočtu na období 2020-2022.
7. ZO **schvaluje** rozpočet Sociálního fondu obce Starovičky na rok 2020 a Statut sociálního fondu od roku 2020.
8. ZO **schvaluje** Střednědobý výhled rozpočtu obce Starovičky na rok 2020 – 2023.
9. ZO **schvaluje** stočné pro rok 2020 ve výši 54,65 Kč za m³ bez DPH, k ceně bude připočteno DPH v zákonné výši (od 1.1.2020 do 30.4.2020 ve výši 15%, od 1.5.2020 do 31.12.2020 ve výši 10 %) s tím, že množství vypouštěných odpadních vod u fyzických osob prokazatelně trvale bydlících nebo se zdržujících v obci Starovičky stanoveno na základě směrných čísel Vyhlášky č. 120/2011 snížených rozhodnutím Zastupitelstva obce Starovičky ze dne 18. 12. 2012 na průměrnou hodnotu spotřeby pitné vody
- na jednoho obyvatele bytu s tekoucí studenou vodou za rok 12 m³
- na jednoho obyvatele bytu s tekoucí teplou vodou na kohoutku za rok 28 m³
- Podnikatelé a chataři hradí stočné dle vodoměrů – dle odečtů firmy V a K, a.s. Břeclav. Budovy a stavby v majetku obce (OÚ, škola, KD, hřbitov, ČOV, hasičská zbrojnice, sběrný dvůr) jsou od stočného osvobozeny.
10. ZO **schvaluje** Vyhlášku obce Starovičky č. 1/2019, kterou se mění obecně závazná vyhláška obce Starovičky č. 1/2018, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.
11. ZO **schvaluje** Vyhlášku obce Starovičky č. 2/2019, kterou se mění obecně závazná vyhláška obce Starovičky č. 2/2008, o místním poplatku ze psů.
12. ZO **schvaluje** Vyhlášku obce Starovičky č. 3/2019, kterou se mění obecně závazná vyhláška obce Starovičky č. 2/2011, o místním poplatku za užívání veřejného prostranství.
13. ZO **bere na vědomí** závěrečné účty, návrhy rozpočtu na rok 2020 a návrhy střednědobého výhledu svazků DSO Čistý Jihovýchod a DSO Mikroregionu Hustopečsko.
14. ZO **bere na vědomí** zprávy z finančního a kontrolního výboru.
15. Zastupitelstvo obce **schvaluje** vyplacení mimořádné odměny pro starostu obce pana Vladimíra Drbolu ve výši jednoho násobku výše odměny stanovené legislativou (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů a Nařízení vlády č. 318/2017 Sb., o výši odměn členů zastupitelstev územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů) pro danou funkci starosty za:
- mimořádné pracovní úsilí při přípravě a realizaci především stavebně investičních projektů obce, kdy všechny navazující činnosti od počátku záměru investiční akce až po její realizaci a dokončení vyžadují neustálou koordinaci, při které je nutná účast starosty jako zástupce investora
- ochotu řešit mimořádné situace nad rámec jeho běžné pracovní doby
- mimořádnou snahu při získávání finančních prostředků z dotačních programů (obec požádala o 8 dotací a získala jich celkem 5 ve výši 2.215.000,- Kč)
- za práci vedení DSO „Čistý Jihovýchod“ bez nároku na odměnu a rovněž při pracovních cestách. Odměna bude vyplacena ve mzdě za měsíc 12/20019.
16. a) ZO v souladu s § 72 odst.2 zákona o obcích a nařízením vlády č. 338/2019 Sb., o výši odměn členů zastupitelstev územních samosprávných celků, **schvaluje** odměny za výkon funkce ve výši:
- člen zastupitelstva bez dalších funkcí – 1 100,- Kč

- člen výboru zastupitelstva obce/komise /zvláštního orgánu obce – 1 100,- Kč
 - předseda výboru/komise/ - 1 200,- Kč
 - místostarosta – 9 000,- Kč
 - nečlenům zastupitelstva obce za funkci členství v komisích a zvláštních orgánech obce – 1 100,- Kč
- Odměna bude poskytována ode dne 1.1.2020.
- V případě nástupu náhradníka na uprázdněný mandát člena zastupitelstva obce bude odměna poskytována ode dne složení slibu. V případě budoucích změn v obsazení jednotlivých funkcí bude odměna poskytována ode dne zvolení, popř. jmenování do příslušné funkce.
- b) ZO **schvaluje** Smlouvu o příspěvku na spolufinancování sítě sociálních služeb obcí s rozšířenou působností Hustopeče pro rok 2020 a pověřuje starostu podpisem smlouvy.
- c) ZO **schvaluje** Strategický plán investic na období 2020 - 2023.
- d) ZO **schvaluje** podání žádosti o dotaci „Workout a parkour hřiště, nejlepší cvičiště“ z podprogramu MMR,

Podpora obnovy a rozvoje venkova v roce 2019 a **souhlasí** se závazkem finanční spoluúčasti z rozpočtu obce 2020.

e) ZO **schvaluje** vyřazení nepotřebného majetku ZŠ a MŠ Starovičky ve výši MŠ – 5 380,40 Kč, ZŠ – 26 913,- Kč, ŠD – 10 909,- Kč a ŠJ – 16 105,41 Kč.

f) ZO **schvaluje** Směrnici k aplikaci reálné hodnoty u majetku určeného k prodeji.

g) ZO **schvaluje** ceník pronájmu KD a ceník služeb pro občany od 1.1.2020.

h) ZO **schvaluje** vyřazení z majetku „Vyhliďková plošina U Obrázku“ na pozemku p.č. 988/4 z důvodu špatného technického stavu.

Ve Starovičkách 19.12.2019

Bc. Tomáš Dolák
místostarosta

Vladimír Drbola
starosta

** Z důvodu ochrany osobních údajů nejsou iniciály fyzických osob uvedeny.*

Usnesení č. 9/2020

***ze zasedání Zastupitelstva obce Starovičky, konaného dne 30. 1. 2020
v 18:00 hod. v zasedací místnosti OÚ Starovičky***

1. ZO **schvaluje** ověřovatele zápisu, program jednání, zápis a usnesení z minulého zasedání.
2. Zastupitelstvo obce Starovičky příslušné podle § 6 odst. 5 písm. c) a v souladu s § 54 odst. 2) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, **vydává** Změnu č. 2 územního plánu Starovičky po ověření, že není v rozporu s politikou územního rozvoje ve znění Aktualizací č. 1, 2 a 3, s územně plánovací dokumentací vydanou krajem, s výsledkem řešení rozporů a se stanovisky dotčených orgánů nebo stanoviskem krajského úřadu a zároveň v souladu se zmocněním podle § 172 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, rozhoduje o námitkách uplatněných proti Změně č. 2 územního plánu Starovičky, jak je uvedeno v Opatření obecné povahy, v části Odůvodnění Změny č. 2 územního plánu Starovičky.
3. ZO **schvaluje** Smlouvu o smlouvě budoucí „Starovičky, Táčky, přeložení VN 106, obec“ na zřízení věcného břemene distribuční soustavy kabelového vedení VN za účelem jejího provozování, které tvoří stavba „Starovičky, Táčky, přeložení VN 106, obec“ obsahující síť technického vybavení, která je zřízena a provozována ve veřejném zájmu, na pozemcích p.č. 1019/1, 1019/8, 510/6, 494/4, 522/2, které jsou ve vlastnictví obce Starovičky, ve prospěch distributora elektrické energie společnosti E.ON Distribuce a.s., IČO 2808500. Věcné břemeno bude zřízeno úplatně za jednorázovou náhradu v celkové výši 9700,- Kč bez DPH. K této částce bude připočtena platná sazba DPH a **pověřuje** starostu podpisem smlouvy.
4. ZO **schvaluje** zřízení věcného břemene distribuční soustavy kabelového vedení optické sítě za účelem jejího provozování, které tvoří stavba „Rozvod optické sítě v obci Starovičky“ obsahující síť technického vybavení, která je zřízena a provozována ve veřejném zájmu, na všech pozemcích veřejného prostranství v zastavěné části obce, které jsou ve vlastnictví obce Starovičky a které budou pro realizaci stavby zapotřebí, ve prospěch zhotovitele optické sítě společnosti Tagnet s.r.o., IČO 08141312, vyjma pozemků, kde je zasilování optickým kabelem již realizováno. Věcné břemeno bude zřízeno úplatně za jednorázovou náhradu v celkové výši 5000,- Kč bez DPH. K této částce bude připočtena platná sazba DPH a **pověřuje** starostu podpisem smlouvy.
5. a) ZO **souhlasí** s vybudováním zpevněné plochy parkovacího stání před rodinným domem čp. 284 mezi plotem a chodníkem zámkovou dlažbou na vlastní náklady žadatele.
b) ZO **souhlasí** s vybudováním zpevněné plochy parkovacího stání před rodinným domem čp. 406 žulovým odsekem na vlastní náklady žadatele.
6. ZO **pověřuje** starostu zadáním geometrického plánu pro rozdělení plochy pro stavební pozemky v lokalitě Táčky IV. s pozemky o šířce 20 m, celkem 5 stavebních pozemků o výměře cca 1 000 m².
7. ZO **pověřuje** starostu podáním žádosti o zajištění projektové dokumentace a realizaci plánu společných zařízení na základě ukončení pozemkových úprav v katastrálním území Starovičky o zajištění projektové dokumentace a realizace dílčích částí plánu společných zařízení s následující prioritou:
 1. polní cesta hlavní HC 10 – délka cca 2,5 km
 2. polní cesta vedlejší VC5 + VC3 + VC6 (úsek po žel. trati) – délka cca 2,6 km
 3. polní cesta vedlejší VC13 – délka cca 1 km
 4. polní cesta vedlejší VC8 - délka cca 1,2 km.
8. a) ZO **schvaluje** poskytnutí neinvestiční dotace z rozpočtu obce ve výši 10 000,- Kč na finanční zajištění hudebního festivalu dechových hudeb a folklorních tradic „Dechovka pod Pálavou“ konaného dne 28. června 2020 v obci Starovičky spolku DH Palavanka, IČO 22627175. ZO **schvaluje** veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace z rozpočtu obce Starovičky a **pověřuje** starostu podpisem této smlouvy.
b) ZO **schvaluje** poskytnutí neinvestiční dotace z rozpočtu obce ve výši 10 000,- Kč na zajištění provozu a běžných výdajů spolku DH Palavanka, nutné opravy (odborné) ozvučovací techniky, doplnění stojanů, pořízení nového mate-

riálu, doplnění komponentů do ozvučovací techniky, finanční zajištění festivalu „Dechová hudba pod Pálavou“ spolku DH Palavanka, IČO 22627175. ZO schvaluje veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace z rozpočtu obce Starovičky a pověřuje starostu podpisem této smlouvy.

c) ZO **schvaluje** poskytnutí neinvestiční dotace z rozpočtu obce ve výši 20 000,- Kč xxxxx na úhradu části nákladů na náboje určené pro přípravu na závodní sezónu 2020. ZO **schvaluje** veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace z rozpočtu obce Starovičky a **pověřuje** starostu podpisem této smlouvy.

d) ZO **schvaluje** cenovou nabídku administrace po dobu 5 let firmy Tendra spol. s.r.o. na akci „Umístění vzduchotechniky do tříd a kuchyně ZŠ v obci Starovičky“.

e) ZO **schvaluje** Vnitřní směrnici pro zadávání veřejných zakázek „malého rozsahu“.

f) ZO **neschvaluje** odkoupení pozemku p.č. 480 a 343.

g) ZO **schvaluje** přijetí 3 nových členů do JSDH Starovičky a jmenuje velitele JSDH Starovičky, s účinností od 1.2.2020.

h) ZO **souhlasí s** rekonstrukcí kanalizační přípojky na pozemcích 576/2 a 577 před RD 157.

ch) ZO **schvaluje** záměr pachtu pozemků:

p.č. KN 3651 o výměře 2 035 m²

p.č. KN 3680 o výměře 117 m²

p.č. KN 3726 o výměře 17 076 m²

p.č. KN 3841 o výměře 1 290 m² - výměra k užívání

85 m²

p.č. KN 3950 o výměře 3 914 m² - výměra k užívání 2 233 m²

p.č. KN 3970 o výměře 1 227 m² - výměra k užívání 934 m²

p.č. KN 3995 o výměře 5 539 m² - výměra k užívání 4 083 m²

p.č. KN 4009 o výměře 2 999 m²

p.č. KN 4069 o výměře 20 804 m²

p.č. KN 4203 o výměře 7 221 m²

p.č. KN 4248 o výměře 13 267 m²

p.č. KN 4331 o výměře 1 999 m²

p.č. KN 4360 o výměře 1 362 m² - výměra k užívání 465 m²

p.č. KN 4546 o výměře 797 m²

p.č. KN 4604 o výměře 10 223 m²

p.č. KN 4610 o výměře 10 576 m²

p.č. KN 4626 o výměře 9 421 m².

i) ZO **schvaluje** prominutí poloviny stočného od roku 2020 pronajímateli hostince čp. 253 z důvodu používání společného sociálního zařízení pro občany na narozeniny, svatby a ostatní kulturní akce konané spolky nebo kulturní komisí.

Ve Starovičkách 7. 2. 2020

Bc. Tomáš Dolák
místostarosta

Vladimír Drbala
starosta

** Z důvodu ochrany osobních údajů nejsou iniciály fyzických osob uvedeny.*

POPLATKY V ROCE 2020

POPLATEK ZA ODPAD

Sazba poplatku za odpad činí 100 Kč/osobu, poplatek je splatný do 31. 5. 2020.

PLATBY ZA STOČNÉ!!!

Cena stočného pro rok 2020 je stanovena na 54,65 Kč za 1 m³ bez DPH, tzn., že na 1 občana s tekoucí teplou vodou činí stočné pro rok 2020 1 530,20 Kč bez DPH (28 m³ dle směrných čísel x 54,65 Kč bez DPH. K částce bude připočtena sazba DPH dle platného sazebníku pro vodné a stočné v daném období úhrady zálohy). Upozorňujeme občany, že od 1.1.2020 do 30.4.2020 se bude ze stočného dle

platného zákona o DPH odvádět stále 15% a od 1.5.2020 se sazba DPH na stočné snižuje na 10%!!!

POPLATEK ZA PSA

a) za jednoho psa150 Kč,

b) za druhého a každého dalšího psa téhož držitele 100 Kč,

c) za psa, jehož držitelem je osoba starší 65 let50 Kč,

d) za druhého a každého dalšího psa téhož držitele, kterým je osoba starší 65 let50 Kč.

Poplatky budou vybírány v kanceláři OÚ Starovičky od 2. 3. 2020 – 31. 5. 2020 nebo bezhotovostním převodem na účet obce Starovičky č. 5028651/0100.

Odpadové hospodářství

Svoz odpadu

svoz bioodpadu

březen

středa 11. 3. 2020

čtvrtek 12. 3. 2020

středa 25. 3. 2020

čtvrtek 26. 3. 2020

duben

úterý 7. 4. 2020

středa 8. 4. 2020

středa 22. 4. 2020

čtvrtek 23. 4. 2020

(HK)

STAVEBNÍ POZEMKY – Tálky IV.

Oznamujeme stavebníkům, že žádosti na prodej stavebních pozemků v lokalitě Tálky IV. budeme přijímat od 2.3.2020 od 8:00 hod. Podrobné informace a vzor žádosti jsou vyvěšeny na úřední desce a na internetových stránkách obce/úvodní stránka.

MATEŘSKÁ ŠKOLA

Nástup do školky v novém roce byl pro děti trochu jiný. Seznámily se s novou paní učitelkou, která k nám nastoupila. A jak už se stalo tradicí, 6. ledna na 3 krále, se chodíme s dětmi podívat do místního kostela. Děti poděkují Ježíškovi za dárečky, vhodí minci černouškovi, prohlédnou si betlém a zazpívají tříkrálovou koledu. Děkuje tak paní Aniče Haluzové za ochotu a vstřícnost, otevřít nám kostel a provést nás. Naše cesta pak pokračovala na obecní úřad, kam taky každoročně chodíme zazpívat a popřát do nového roku. Přejeme všem rodičům a známým hodně štěstí, zdraví, lásky po celý rok.

(učitelky MŠ)

Katonas

7. ledna do školy zavítal už nám známý kouzelník Katonas. Letos poprvé přijel bez svých zvířecích miláčků, jejichž vystoupení bylo podle nového zákona ochránci zvířat pro všechny chovatele zakázáno. Jedná se prý o týrání zvířat. Místo toho nás kouzelník přivítal s krásným velkým sněhulákem, a protože se sněhu jen tak asi nedočkáme, tato rekvizita nás velice potěšila a aspoň trochu navodila zimní náladu. Během celého vystoupení se všichni bezvadně bavili. Do vystoupení byli zapojeni nejen žáci, ale i paní učitelka. Na

závěr dostali všichni žáci pejska umotaného ze speciálního nafukovacího balónku. Už se těšíme na další setkání.

(Nov)

Naši předškoláci

Toto letí, když přišli do školky, někteří neuměli ani mluvit a teď? Teď jsou správní předškoláci, kteří se těší do školy. O tom, co je ve škole čeká, si budou moci vyzkoušet při zápisu, který se nezapomenutelně blíží.

Co všechno děti umí a jak se chovají v kolektivu se mohli rodiče podívat 16. 1. na třídní schůzce s ukázkou zaměstnání. Předvedly rodičům s nadšením a s trochou ostychu, jak umí rozložit slovo na slabiky, spočítat jejich počet a určit první a poslední hlásku ve slově. U stolečků ukázaly, jak umí sedět, držet tužku, která strana je pravá a levá,

kreslily šikmé čáry a smyčky. Zkrátka rodiče mohli posoudit, jestli jsou jejich děti připravené na první třídu.

Předškolní věk je krásným životním obdobím, kdy se z 90% formuje osobnost. Je to období hry a pohybu. Rozvíjí se řeč, fantazie a celkové myšlení. Děti se stávají samostatnějšími a odolnějšími vůči okolí. Přejeme jim, aby na další životní cestě byly šťastné a veselé.

(Kach)

Zápis MŠ

Zápis dětí do mateřské školy na nový školní rok 2020/2021 proběhne 4.

května 2020. Přihlášky si mohou rodiče vyzvednout v červené třídě v čase od 8.00 - 10.00 nebo od 14.30 - 15.30. V tomto čase si mohou i prohlédnout obě třídy MŠ. Vyplněné přihlášky potvrzené dětským lékařem pak rodiče přinesou s rodným listem nejpozději do 7. května. Rozhodnutí o přijetí či nepřijetí bude vyvěšeno na stránkách ZŠ a MŠ –

www.zs-msstarovicky.cz v záložce Zápis nejpozději do 18.5.2020.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA

Zápis ZŠ

Ředitelství ZŠ a MŠ Starovičky oznamuje, že zápis žáků do 1. ročníku pro školní rok 2020/2021 proběhne dne

14.4.2020 v 16,00 hod v budově školy.

Zápis se týká dětí narozených do 31.8.2014.

K zápisu vezměte s sebou prosím rodný list dítěte. Přihláška a potřebné formuláře k zápisu budou k vyzvednutí od pondělí 6.4.2020 ve třídě Červené MŠ nebo v ředitelně ZŠ.

Těšíme se na Vás

Co nás čeká...

Lyžařský výcvik

Od 2.3. do 6.3. začneme opět jezdit na lyžařský výcvik na sjezdovku do Němčiček. Ti, kteří ještě nelyžovali, získají základní do-

vednosti, ti kteří už lyžovat umí, si budou "pilovat" svoje lyžařské umění. Doufáme, že si tak aspoň trochu užijeme sněhu, i když technického a pohybu na sněhu, na který je letošní zima velmi skoupá.

Plavání

Pro žáky 1. a 2. ročníku začne druhý týden v březnu výuka plavání a potrvá do poloviny měsíce května. (Wal)

Učíme se s pohádkou

Po pololetních prázdninách jsme se jeden den učili netradičně, a to přímo pohádkově. Provázela nás pohádka Josefa Čapka z knihy Povídání o pejskovi a kočičce. Cílem celého vyučování byla kooperace žáků prvního a druhého ročníku, cvičení paměti, dramatizace, výrazné čtení v rolích, samostatné i vzájemné učení. Pohádku „Jak si dělali dort“ jsme si nejprve společně přečetli, poté reprodukovali, žáci druhého ročníku se seznámili se scénářem a nejmladší žáci mohli pohádku hrát. Každý samostatně plnil úkoly, které prověřovaly pozornost a porozumění textu. Druháci si společně procvičili řazení podle abecedy i nové učivo - hledání tvrdých a měkkých slabik. Prvňáci si zase zahráli na nakupování v obchodě s potravinami, kde si procvičili učivo z matematiky. Pohádkově naladěni jsme zůstali i v tělesné výchově, kde jsme si společně zasoutěžili. (Baj)

OHLÉDNUTÍ ZA VÁNOCEMI

Vánoce v naší 3. třídě už začaly s příchodem adventu. Děti trávily společně každé ráno u třídního adventního kalendáře, kde si pro ně "Advent" přichystal různé aktivity – zpívání koled, četba o vánočních tradicích a zvycích. Vyvrcholením adventního času byl vánoční den ve škole. Nejprve jsme si povídali o tom, které vánoční zvyky a tradice si pamatujeme. Jeden ze zvyků jsme si na vlastní kůži zkusili – rozkrajování jablíčka. Vždy zavládla chvilka napětí, co nám jablíčko ukáže. Každému se ukázala hvězdička, takže budeme celý

rok zdraví a šťastní. Druhou část jsme započali přípitkem (dětským šampussem ☺). Připíjeli jsme na to, abychom se zase v novém roce sešli ve zdraví a plní elánu. Rozdali jsme si dárečky, které nás moc potěšili, zhlédli jsme vánoční film a spokojení s dobrou náladou jsme se rozešli domů. (Fra)

Nadešel tolik očekávaný den ve škole a hlavně u nás ve 4. a 5. třídě. Vytoužený poslední den před Vánocemi a vánočními prázdninami. Tento den, jsme si udělali ve třídě pohodovou vánoční atmosféru a vánočně jsme se naladili. Ozdobili jsme stromeček, žáci přinesli cukroví, které doma napekly šikovné maminky, někdo přinesl popcorn, někdo tyčinky nebo brambůrky a nesměly chybět ani rychlé špunty na přípitek. Nachystali jsme si ze školních lavic vánoční tabuli, na kterou jsme si vyskládali všechny dobroty a mohli jsme začít hodovat, pěkně od rána. Povídali jsme si při tom o vánočních zvycích a tradicích – a nenápadně pokukovali pod stromeček a nemohli se dočkat, až se začnou rozdávat dárečky. Po společném přípitku a vzájemném popřání hezkých Vánoc konečně na dárečky došlo a my si je rozdali. Všichni jsme z nich měli velkou radost

a shodli jsme se na tom, že krásným dárkem pro nás je i to, že nás má někdo rád, že jsme tady spolu a můžeme se radovat ze společně stráveného času. Na závěr svátečního dopoledne jsme si zazpívali koledy a pak hurá domů na prázdniny. (Wal)

Tři králové

Tři králové ukončili vánoční čas. Ve školní družině jsme si povídali o Kašparovi, Melicharovi a Baltazarovi, jejich cestování, darech, které přinesli Ježíškovi a o tradici jejich svátku. Děti si zazpívaly píseň My tři králové, vybarvily omalovánky, skládaly puzzle, hledaly v bludištích cestu Tří králů a shlédli příběh „O cestě tří mudrců do Betléma“. Připomněli jsme si také tradici a význam Tříkrálové sbírky. (Pir)

"Přiveďme rodiče do škol"

Adventní doba je dobou rozjímání a pohody, ale také dobou přemýšlení, čím udělat sobě nebo i druhému člověku radost. Dárek nebo dekorace vytvořená vlastním uměním i neuměním vždycky potěší, protože má hlavně srdeční hodnotu.

V rámci projektu „Místní akční plán na území ORP Hustopeče“ jsme se rozhodli využít poskytnutí dotace na uspořádání vánočních dílniček, ve kterých jsme si právě mohli takoveto předměty vyrobit. Ale toto tvoření nebylo jediným

cílem celé akce. Už název projektu napovídá, že šlo o to, abychom mohli zájemce seznámit s prostředím školy a školních prostor. Mohli jim ukázat všechny prostory naší školy, seznámili je s učebnicemi, které používáme a předvedli různé didaktické pomůcky, které k výuce využíváme, jako jsou například anatomické modely, výukové koberce, mikroskopy, interaktivní tabule, mapy, projektory...apod. Neposledně jsme chtěli především s prostředím seznámit nastávající prvňáčky a jejich rodiče, kteří ještě školu vůbec neznali.

Ve středu 11. prosince tak škola zavoněla chvojím, perníčky, punčem a kávou. Stala se tvůrčím prostředím, ve kterém pod rukama dětí a rodičů vznikaly na stanovištích rozmístěných v prostorách ŠJ a ve všech učebnách ZŠ

vánoční stromečky z motaného nového papíru i z lékařských špachtlí potažených notovým papírem. Dále jsme tvořili anděly z tvrdého kartonu a anděly ze šišek. Nechyběl ani přírodní svícen v květináči, kde jsme použili hlavně přírodní materiál, ale zkusili jsme i svícen - sněhuláka s elektrickou svíčkou. Samozřejmě jsme se k tvoření museli i posilnit, a tak jsme si pochutnávali na vánočce, vánočním cukrovím, perníčcích a vše zapíjeli vánočním punčem.

Díky dotaci jsme mohli nakoupit všechny potřebný materiál k výrobě a pořádit občerstvení, které podtrhovalo předvánoční atmosféru.

Děti se seznámily se svými budoucími třídami, u čitelkami a některými spolužáky, rodiče zase se vším, co škola

www.4s-msslarovicky.cz

nabízí, ale hlavně jsme se všichni příjemně bavili.

Mgr. Dana Walterová

Poděkování

divadelnímu spolku Kadet za finanční dar ve výši 1000 Kč. Za tyto peníze budou pořízeny deskové hry do ŠD.

Kolektiv učitelů

Oznámení

Dne 31.3. od 8,00 do 10,00 se uskuteční Den otevřených dveří. Mimo ukázky práce s dětmi v hodinách, si můžete prohlédnout prostory a vybavení základní školy.

UČITELSKÝ SBOR ZŠ STAROVIČKY

ve spolupráci s Kulturní komisí Starovičky pořádají

VELIKONOČNÍ DÍLNY

v neděli 29. března 2020

od 15:00 v kulturním domě

vstupné 50,- Kč

Přijďte si s dětmi vyrobit hezkou jarní dekoraci, či se jen něco nového přiučit

(veškerý materiál zajištěn)

Vánoční koncert
(22. 12. 2019)

Písek do očí
(19. 1. 2020)

Nahlédnutí ke Kadetům

I když nám už běží rok 2020 na plné obrátky, musím se ještě vrátit zpět do prosince roku minulého k našemu vánočnímu koncertu. Obavy, zda vůbec někdo přijde, když se nejedná o tradiční vánoční koncert dechovky, který je vždy hojně navštěvován a nám všem se velmi líbí, byly zbytečné. Účinkující tohoto nedělního odpoledne čekali do slova nabitý sál. Musely být použity všechny židle i z přisálí, na které se jen tak podél zdí přichozí rozsadili. Byla to pro nás všechny, kteří jsme chtěli lidem přinést vánoční atmosféru, veliká радость. (Video naleznete na stránkách www.starovicky.cz – www.josefjanousek.cz). Mimo hojně účasti našich domácích diváků, se sjeli také hosté ze širokého okolí, dokonce z Vysočiny. Také nás potěšila veliká účast členů senior klubu z Mikulova, se kterými jsme se seznámili v jejich klubu, při prezentaci knihy profesora P. K. Nováka **PÁLAVO NÁDHERNÁ**. Byli nadšení a hned se starali, co budeme mít dalšího. Tak jsme je rovnou pozvali na náš **PÍSEK DO OČÍ**, který nás čekal 19. ledna v Nikolčicích.

Vánoční charitativní koncert jsme zahájili průvodem za zpěvu adventního chorálu **Rorate**, přičemž děti nesly lampičky rozžaté Betlémským světlem. Po

uvítání a seznámení s programem nastoupily děti s divadýlkem **V BETLÉMĚ NENÍ MÍSTO**, které s nimi nacvičila paní Lenka Krůzová, za což jí patří velké poděkování. Hru nacvičenou pro Hod Boží vánoční v kostele, uvedli zde v předpremiéře. Děti, kterých se představilo 11, byly úžasné. Bezchybně zazpívaly samy na závěr, **NARODIL SE KRISTUS PÁN**, což není vůbec lehké! Nejen nám, ale i mnohým divákům se leskly v očích slzy dojetí. Byla by veliká škoda scénku neuvést v rámci tohoto vánočního „koncertu“. Potom následovala malá vánoční vonička veršů a koled v podání nás Kadetů. Doufáme, že i ta přispěla k vánoční atmosféře. V pořadí třetí vystoupení byl opravdový koncert na violoncello pana Zbyňka Šemory, který doprovázel gospelovou zpěvačku paní Paollu Šáchovou z Nikolčic. Kromě gospelu zazpívala také několik českých koled. Snad nejvíce nás uchvátila píseň z cyklu **MÁ VLAST**. Velmi milé bylo poděkování všem účinkujícím od místostarosty pana Tomáše Doláka (také našeho herce) jak slovem, tak voňavými a nádhernými perníkovými dárky, výtvary to šikovných rukou paní Lidušky Dostoupilové. Rovněž jeho milá slova a přání krásných Vánoc a všeho nejlepšího do nastávajícího roku všem zúčastněným, byla dojemná.

Každý musel cítit, jak jdou slova od srdce tohoto mladého muže, který sympatizuje se starými zvyky, kroji a tradicemi naší vesnice. Kéž bychom měli hodně mladých, jako je Tomáš, Lenka, Pavla a někteří další, kteří se starají jakýmkoliv způsobem, aby staré tradice Štarviček neodešly spolu s námi dříve narozenými v zapomnění. Já v ně věřím....

Děkujeme Vám všem, kteří jste se tohoto charitativního koncertu zúčastnili a tak finančně přispěli především dětskému domovu **NARNIE** v Morkůvkách.

Doufám, že při slavném a sladkém pohostění, kávě, čaji i vínu od našeho obecního úřadu bylo všem dobře, jak u srdíčka, tak u žaludku.

V tomto novém roce 2020 jsme naši divadelní činnost zahájili na přání představením **PÍSEK DO OČÍ** a to 19. ledna v Nikolčicích. Divadlo se u nich nehrálo mnoho let a tak měli organizátoři obavy, zda vůbec někdo projeví zájem o tento druh zábavy. Oznámili jsme jim, že když nikdo, tak senioři z Mikulova hlásí rezervaci 20 míst. Obavy byly zbytečné, sál byl nabitý, dokonce stojících bylo také dost a oni to dvě a půl hodiny nové představení opravdu ustáli. Tak jak se nikomu z nás v tuto upršenou a uplakanou neděli nechtělo z domu a už vůbec hrát divadlo, tak diváci byli neskuteční. U nás bylo samozřejmě obecenstvo vynikající, ale co se dělo tam, to jsme snad nezažili. Smích, ba řehot, tleskání, neskutečné reakce a rovněž závěrečný potlesk ve stoje, z nás vymazal veškerý splín a únavu. Jednotlivé zastavování v sále nás herců diváky, vzkazy ostatním a děkování za nevšední zážitek, nebraly konce. Ještě dlouho po tomto vystoupení nám přicházely vzkazy díků a obdivu našich hereckých i režijních výkonů. (Odpusťte

Vánoční koncert
(22. 12. 2019)

prosim tu chloubu, ale je to fakt a radost, že naše nezištné snažení je tak oceněno také neznámými diváky). Byl to ode všech veliký (také náš jediný) honorář.

Chystané **VOSTATKY** budou daleko po uzávěrci tohoto Zpravodaje a to 22. 2. 2020 v sobotu v 16 hodin v místním sále kulturního domu. Jak dopadnou, to se dozvíte až v dubnovém Zpravodaji a ještě lépe, když je přijdete s námi prožít do „kulturáku“, čímž Vás také srdečně zveme. K účinkování jsme přizvali jako o Vánocích také děti, které se neustále ptají, kdy už budou s námi zase hrát divadlo. Chci věřit, že je to budoucnost Kadetu. Paní Lenka Krůzová se chystá s nimi nacvičit pohádku **DVA TOVARYŠI**, kterou plánuje na sobotu 25. dubna. Budeme držet palce, ať to vyjde! Mezitím máme pozvání od bolearadických ochotníků na jejich v pořadí už 26. Divadelní bál pod názvem „**Květinou řekneš vše**“. Na tomto bále, který se uskuteční 29. února se bude opět tančit při brněnském salonním orchestru, což je opravdová lahůdka, která vrací přítomné do časů pravých, nefalšovaných a slavných bálů. Bolearadičtí mají bály vždy vyšperkované bohatým programem, do kterého patří také cimbálová muzika. Doufáme, že osm našich ochotníků, kteří si zakoupili vstupenky, neschvátí nějaká chřipka. To by byla veliká škoda. Ale o tom všem zase příště.

Tak tedy ještě jednou hodně zdraví, štěstí a úspěšný tento rok všem lidem dobré vůle. Na jaro a dubnový Zpravodaj, se s Vámi za všechny Kadety těší
Anna Haluzová.

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA 2020

Letošní jubilejní dvacátou Tříkrálovou sbírku jsme za účasti 12 osob zahájili již tradičně 2. 1. v katedrále sv. Petra a Pavla v Brně na Petrově, kam nás charita přivázal autobusem. Mši sloužil a požehnání udělil pan biskup Mons. Vojtěch Cikrle. Potom následovalo jako

vždy před katedrálou pohoštění pro koledníky v podobě horkých párků, rohlíků, koláčů, čaje, ba i svařáku pro dospělé. Náš autobus je vždycky ještě zván bývalým panem děkanem P. Pavlem Kařkou k němu na kafe. Bydlí totiž přesně proti katedrále. Každoročně se všichni navzájem na tuto krátkou chvíli potkáme a také těšíme. Poslední roky jezdíme spolu s Bolearadicemi a Šakvicemi, kteří se s ním rovněž znají a také se rádi setkají.

Naší sbírce, kterou jsme letos naplánovali na neděli 12. ledna, požehnal v danou neděli při dětské mši sv. náš pan děkan P. Jan Nekuda. Bylo krásné slunečné počasí. Po rozdání pokladniček, cukříků, křídý, ještě venku společně foto a už se koledníci se svými vedoucími rozeběhli do ulic. Vraceli se asi po hodině a půl zpět do přisálí, kde už na ně tetičky čekaly s teplým čajem a právě z trouby vytaženou pizzou. Po občerstvení nastalo vyplňování slosovacích lístků a dělení koledy. Jak bylo zřejmé, zase jste koledníčky podarovali takovou koledou, že žádný neodcházal s prázdnou. Je mezi nimi dobrá tradice, že skupinka, která má koledu větší, podaruje tu, která má méně. Je to moc hezké a myslím také výchovné, že se děti dokážou dělit. Až se rozejdou do svých domovů, tak vedoucí za přítomnosti pracovníka obecního úřadu rozpečetí pokladničky a počítají. I když letošní jubilejní sbírka nepředčila rekord z minulého roku, finanční dary byly velmi pěkné.

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA VE VÝSLEDČÍCH:

ROK 2020:

STAROVIČKY:

CHARITA – 21 250,- Kč

KOSTEL – 21 185,- Kč

CELKEM = 42 435,- Kč

CELOREPUBLIKOVÁ: 130 336 113,- Kč

CHARITA BŘECLAV: 3 398 086,- Kč

ROK 2019: (pro srovnání)

STAROVIČKY:

CHARITA – 22 609,- Kč

KOSTEL – 22 529,- Kč

CELKEM = 45 138,- Kč

CELOREPUBLIKOVÁ: 122 301 607,- Kč

CHARITA BŘECLAV: 3 183 086,- Kč

Letošního koledování se zúčastnili ti to vedoucí se svými Krály:

Lenka Krůzová – Martínek Krůza, Julinka Vetrová, Tereška Luňáčková

Veronika Horčíčková – Adámek Horčíčka, Honzík Winter, Lukášek Zeman

Kateřina Šafaříková – Karolinka Tihlářová, Vít Krůza, Vojta Havlík

Sabina Kujová – Leošek Kuja, Sabinka Kujová, Daneček Tomeška

Petra Pleskačová – Toníček Majer, Nicolas Ryšánek,

Halka Prokešová – Matyáš Dolák, Tomášek Habrovec, Vojta Habrovec

Martina Krčková – Kristýnka Krčková, Klárka Majerová, Julinka Jiráňová

Martina Cichrová – Petřík Cichra, Rozárka Cichrová, Martínek Mezsároš

Pohoštění podávaly a čaj vařily ochotné tety – Zlatka Galečková, Táňa Prokopová, Jarka Habrovcová, pizzu obstaral Vašek Haluza a zaplatil OÚ.

Všem zúčastněným ať koledníkům, vedoucím, pomocníkům, panu starostovi a pracovníkům OÚ za jakoukoliv pomoc jménem charity Břeclav a naší farnosti vyřizují veliké poděkování.

Ještě jednou děkujeme všem občanům za milé přijetí, finanční dary a koledu. Přejeme Vám úspěšný rok 2020 plný Božího požehnání ve všem, co budete podnikat. Budeme se těšit zase za rok nashledanou.

Místní asistent pro sbírky
Anna Haluzová

*Naši koledníci v brněnské katedrále
(2. 1. 2020), foto: L. Krůzová*

Seriál o bylinkách a zdraví – 35. díl

„Má mě rád, nemá mě rád.“ - to jsou slova, se kterými jsme jako malé děti otrhávali okvětní lístky sedmikráskám.

Sedmikráska chodobka - *Bellis perennis* je podle svého názvu krásná. Také její latinský název pochází ze slova „bellus“ – „hezký“. Odkazuje se na luční nymfu Belidis, která chtěla uniknout milostným choutkám římského boha ročních období Vermuna, a tak se proměnila v tento kvítek. Sedmikrásku najdeme i v mnoha bájích a legendách, je zasvěcena bohyním Venuši a Afroditě. Keltové v sedmikrásce viděli rostlinu boha slunce a světla, kterému říkali Belenos. Údajně to byla právě sedmikráska, která vyrostla na místě, kam dopadly slzy Panny Marie, když její rodina prchala do Egypta.

V angličtině sedmikrásce říkají „daisy“, slovo pochází z anglosaštiny a dá se přeložit jako „oko dne“, odkazuje na rozvírání květů se svítáním a jejich zavírání se soumrakem. Je to květina symbolizující čistotu a nevinnost. Do zahrady přináší jemnou krásu, ale také ochrannou moc, údajně chrání před blesky. Je to také léčivá bylinka, která se využívá v lidovém léčitelství, a to na celou řadu neduhů.

Dříve lidé věřili, že nosí štěstí. Sbírali ji na svatého Jana mezi 12. a 13. hodinou, kdy je slunce nejvyšší.

Sedmikráska chodobka, také sedmikráska obecná, je jediným českým druhem rodu sedmikrásek. Hojně se vyskytuje v celé Evropě, až po Kavkaz. Nejčastěji se s ní setkáme v rozsáhlých travních společenstvech. Ke svému životu potřebuje dostatek slunečního záření. Sedmikráska je nízká rostlina, dorůstající výšky 10 cm. Rostliny jsou velmi odolné a vydrží mráz až minus 15 stupňů Celsia. Kvete od konce února až do listopadu, při mírné zimě dokonce celoročně.

Chodobka je léčivá. Pro sběr jsou vhodné květní úbory se stonkem do 2 cm. Ty obsahují hořčiny, sliz, silice, flavonoidy, třísloviny, triterpenové saponiny, organické kyseliny, minerální látky, inulín a cukr. Tyto látky napomáhají zvýšení látkové přeměny v játrech. Sedmikrásový čaj vám také může pomoci upravit trávení a léčit řadu běžných zažívacích potíží. Rostlina může stimulovat trávicí systém a zajistit tak, aby docházelo k dokonalejšímu vstřebávání jídla. Tenta bylinka může také pomoci zmírnit nadýmání, zácpu a žaludeční křeče a současně zvýšit chuť k jídlu. Chudobkový květ můžeme použít vnitřně i zevně. Vnitřně se používá např. při zánehtlivých onemocněních dýchacích cest, kdy napomáhá vykašlávání a působí protizánětlivě. Pití sedmikráskového čaje může podpořit pocení a zmírnit horečky. Proto se také někdy používá v obkladu, který se přikládá na čelo. Může pomoci při zmírnění horečky a související bolesti hlavy. Moderní analýza této rostliny zjistila, že sedmikráska obsahuje téměř tolik vitamínu C jako citrony. Sedmikrásky mají protizánětlivé

vlastnosti, které mohou pomoci zmírnit zánět spojený s běžnými kloubními problémy, včetně artritidy a revmatismu. K zevnímu použití je vhodná jako přísada do koupele nebo odvar na obklady. Využitelná je také na špatně se hojící rány a vředy. Kloktáním napomáhá léčbě zánětů hrdla a dásní.

Látky vyskytující se ve znečištěném městském prostředí nebo i sluneční paprsky mohou vést k poškození kůže a k předčasným známám stárnutí, jako jsou vrásky nebo ochablá kůže. Sluneční skvrny se objevují, když je pokožka dlouhodobě vystavena silným UV paprskům. Tyto ploché, hnědé skvrny se mohou objevit kdekoliv na těle, které je pravidelně vystaveno slunci, včetně rukou, obličeje, krku a čela. Léčba slunečních skvrn je obtížná. Výtažek ze sedmikrásky pomáhá zesvětlit pokožku s menším rizikem vedlejších účinků. Sedmikráska je plná antioxidantů, které mohou pomoci něco z tohoto poškození odstranit a pomoci vaší pleti vypadat mladší a pevnější. A dokáže prý i urychlit léčbu ran, protože pomáhá zabránit šíření bakterií a ponechává kůži bez jizev. Když se děti při skotačení venku sedřou, stačí na vyčištěnou odřeninu přiložit nadrcené čerstvé listy.

Použití sedmikrásky

Použít ji lze v kuchyni, do jarních salátů, na ozdobení polévk i dortů.

Sirup proti kašli za studena

Dvě sklenice čerstvých kvítků sedmikrásky, jeden a půl sklenice cukru, citron. Postupně vkládáme do sklenice tenké vrstvy kvítků, plátky citronu a cukr a upěchujeme. Necháme odležet 2-3 týdny v chladnu. Po uležení slijeme do čisté láhve a skladujeme v lednici. Sirup zde vydrží tři až čtyři měsíce. V případě potřeby podáváme 3x denně jednu lžici.

Obklady

Připravíme si čtvrt litru horké vody a vložíme do ní dvě lžice sušených květů, popřípadě 4 lžice čerstvých květů. Budeme 10 minut louhovat. Obklad přikládáme na odřeniny, opáření, omrzliny, rány, ale i na bolavé klouby a svaly.

Čaj

Šálkem vroucí vody přelijeme asi lžičku květů sedmikrásky (čerstvých nebo sušených). Necháme luhotvat asi 10 min. a pak popijíme. Šálek čaje si dáváme 3 – 4x denně. Pomůže proti jarní únavě, ale také jako součást očistné kúry. Ulevuje i při bolestivé menstruaci. Čaj lze také použít jako ústní vodu, která pomáhá zmírnit bolest v krku a zánět v ústech.

Čaj ze sedmikrásky se dá pít teplý, vlažný i studený. Pokud má působit proti nachlazení a pomáhat s odkašláním, doporučuje se k sedmikrásce přidat jitrocel, šalvěj nebo podběl.

Mast

Když bychom si chtěli zhotovit mast na oděrky, ranky nebo jinak poškozenou či rozpraskanou pokožku, třeba na ruce, můžeme zkusit následující recept:

150 g sušených květů a listů sedmikrásky, 45 g včelího vosku, 150 g kokosového tuku nebo jiného kvalitního tuku, případně použijeme lékárenskou vazelinu.

Ve vodní lázni pozvolna rozpustíme vosk a tuk a pak přidáme sušené sedmikrásky. Z čerstvé by se do krému uvolnila nežádoucí voda, která by omezila trvanlivost. Vaříme 2 hodiny na mírném ohni. Poté scedíme, vymačkáme bylinu a přelijeme do čisté nádoby. Doba trvanlivosti se řídí podle data trvanlivosti tuku.

(HaHa)

Zprávičky po našem IV.

- Musím prva pochválet všeckých, keří v té naší dědině dělajó něco pro druhých. Su na nich moc hrdé - jen tak dál, stójíme vo to! Ná, a vy co nic neděláte, tož nic neděláte. Pokáď šak budete chcet nekerých kritizovat za to, že to dělajó naprd, tož rači byte potichu.
- Už vím, kde vememe na další vánoční dílny halózky na adventní výzdobu. No přece na hřišti roste na rožku u Trněného nekolik tůjek. Vono se jim tam na tem místě ani moc nedaří. Bud' to bude tem, že jich Vašek málo zalívá, ale nespíš snáď tem, že tam vubec nepatřijó. Tož jich zlikvidujem, né? No a nový možem zasadit vedle kostela vokolo zídky, jak bévával stréc Hybnerůj - ten, co v kostele hrávali na varhany. Budem z nich moc v budócnu vořezávat na naše potřeby. Nepadne potom kvůli temu zasé nejaké strom v dědině.
- V jakési iné dědině poručili radní, že se bude u nich v noci vypínat veřejný osvětlení z důvodu, aby se u nich zvýšila porodnost. Ná, u nás totok ale neplatí, protože se děcek rodí habaděj. Snáď je to proto, že se lidi rádi milujó dyž to svítí a je na to vidět. Esi to tak ale pude dál, tož to vypínání budem muset nařídít taky, abysme se do té dědiny všeci vlezli, než ju voplotíme!
- Ja, lidičky milí, to ste v tó sobotu, kdy byl Obecní ples, nemohli dolezt? Mysím, že byste se místo tech televizních výplachů zabavili daleko víc. Aji mě tech mladých bylo líto, že tancovali v našich krásných krojách pro niko. S takový se za chvílu na ten folklór budem čóhat enom v té bezduché televizi, u keré ste tó sobotu seděli.
- Jeden šohaj z dědiny, kerýmu je něco maličko po štyrycítce, měl menší patáliu ze zdravím. Dyž potkal v dědině jednu teťčku, dali se spolem vo tem do řeči a voni mu pak na to povídali: "ná, a co se divíš, šak už seš za půlkó"!
- Lidi, mohli byste do škoie pro tý svoje ratolesti nekdy zajít taky pěšky, po svojech. Kolem třetí vodpoledna je to tam načisto boží dopuštění. Tech aut je tam snáď víc, než samotných lidí v celé škoie. Pokáď vím, tož von špacír a čerstvé vzduch eště nikdá nikomu neuškodil, a esi ste už za tó půlkó, tož se nad tem zamyslíte dvojnásob.
- Na silvestra sme se slezli pod tema náspjama u kabin. Přivítali sme vohňostrojem Nové rok a popřáli si všemožnýho pěknýho na celé rok další. Vy co ste tam nebyli, tak abyste věděli, hrál nám k temu božské Kája. Tož, aji dojemný to bylo.
- Ná ale, co se týká tech vohňostrojů vobecně, je to dost katastrofa. Nechápu, že nekeří nechápó to, že se majó rachejtle vodpalovat enom na Silvestra. Proč to musijó dělat celý svátky každé deň!!! Budem snáď kvůli temu muset udělat nejakó zvláštní vyhlášku. No, a možem za to třeba sekat ruky, tak jak se to pro pořádek dělávalo ve středověku.
- Ja, eště sem si spomněl něco k temu vánočním dílnám. Letos, teda vlastně už v lůni, tam bylo lidu! Byl uplně plný sál! No, vono to stejný bylo aji na tem vánočním koncertě! Tož, to ste nemohli byt zasé nekeří doma, abysme se tam tolé nemačkali? Nekdy na tech akcích není nikdo (Obecní ples) a podruhý zasé všeci. Budem muset snáď vobejit všeckých po dědině a rozplánovat účast na všeckých akcích co se budó

dělat po celé rok, aby se to pěkně podělilo. Tož si to zatím namyslite, ať potom něste vygulení, dyž budem u Vás zvónit.

- Na té Poslední leči sem teda nebyl, ale doslechl sem se, že to bylo něco. Žepré ten sál byl tentokrát zasé plný zvěrstva. To divoký bylo mrtvý na pódiu a to domácí zas zdivočelý na celým placu. Nekeří tam žepré došli enom tak na čóhačku a dolezi dom až za světla. Tož nevím co tí myslivci tam podávali, ale snáď to stálo za to!!!
- Koncem března dondíte na Velikonoční dílny. Teda vlastně enom vy, co se na tóto akcu zapišete. Pořádek musí byt! Možete si tam udělat pěknó jarní dekoracu, splknót si a pomluvit tech, co tam nésó.
- No, a na začátek dubna se narychtujte na jarní úklid našeho okolí. Pouklízáme zasé ten bordel, co tam zvostane po tech hovadech, keří si té naší "matičky" nevážijó. Včil se bude zasé dýchát lepší ji. Možeme aji na totok zavest novó vyhlášku o zákazu vyvážení bordelu mimo sběrné dvůr. Mysím ale, že už takový přece máme. Tož, kdo zákaz poruší, budó mu useknutý ruky obě.
- Staré Habrovec mě povídal, že tý nový světla vedle hospody só dobrý, že to packování bude lepší. Ale spíš měl recht v tem, že se včil nebudem muset bát, že nám tam nekdo dá do držky. Tož Vy, co ste do včilku strach měli, můžete s klidem na pivo zajít. Von Kalich (hospodské) bude rád, že se nekdo v té hospodě aji ukáže. Ná, a až potom z teho piva pudete dom, tož se můžete pod tema světla, než jich vypnem, pomilovat.
- Kaděti nás zasé zvó koncem února na Vostatky. Tož vy, co ste chceli letos it za masku, můžete dojít. Nebude to teda s tomboló, ale to přece neva. Hlavně že se možem přeslícť do nečeho v čem se vyblbnem a nikdo nás za to nebude sódit. A nebojte, budó mět pro vás zasé něco do huby.
- Už včil oznamujem, že letos na Lampiónádu už nebudem poštat tý lampióny co lítajó. Vono je to dost nebezpečný. Kdesi ve světě kvůli temu uhořela spósta zvěře. Přectavte si, že by to padlo nekde u nás v dědině! V té naší oboře! Co by to bylo za katastrofu! Žádný zvíře by tu nezvostálo. No a tý světla by svítily na ho....
- Už sem vo tem teda psal, ale včil zrovna je ten čas čóhat kolem sebe, esi nám tý jarní cibulky sněženek, ladoněk a krokusů vykvetly. Tož, snáď ano. Dybyste nevěděli kde by měly byt, tož tý místa só vokolo kostela, Jednoty, hospody, hřbitova a pošty. No a tá naša počtačka by na to mohla dohlídnót a nahlásit možných záškodníků, né? Mohla by potom za to dostat tó novó funkcú - sekačka ruk.
- Ja, a abyste věděli, tož máme novýho velítela hasičské jednotky. Je jim David Sedláčkůj. Tož dófám Davide, že nebuděs podpalovat nic inýho, než to dříví v tem vašem krbu, vod kerýho vede ten vobrovské komín.
- Ná, a devatenástýho dubna vypnem po celé dědině pród. Bude se svítit enom v kulturáku. To proto, abyste nečóhali zasé na bednu a došli si poslechnót harmonikářů, keří nám dojedó zahrát.

(TD)

OHLEDNUTÍ ZA KULTUROU ROKU 2019

Nedávno jsem bilancoval rok 2018 a už je to tu zase, to nám to ale letí. Ten, teď už loňský, byl navíc o poznání významnější - bylo to již 780 let od první písemné zmínky o naší obci! Pojďme si tedy shrnout všechny významné akce, které se za rok 2019 u nás udály:

- **nový rok jsme o půlnoci na Nový rok přivítali společně na hřišti ohňostrojem, další lednovou akci pak byla Tříkrálová sbírka, Novoroční koncert v místním kostele, lyžařský zájezd do Osvětiman a konec ledna uzavřel Obecní krojový ples**
- v únoru jsme se vtělili do všemožných postav, zvířat, či věcí na Sportovně maškarním plese
- **v březnu jsme navštívili "matičku" Prahu a zde si také užili muzikál Galileo. Na Dětském maškarním plese se pak tentokrát vtělovali do různých postav, zvířat a věcí naší nejmenší a posledního března jsme uklidili okolí obce od nežádoucího smetí**
- duben započal Velikonočními dílnami. Konalo se 2. setkání harmonikářů a přivítali jsme nové občánky. Před koncem dubna se nejprve uskutečnil Rej čarodějnic a čarodějů pro nejmenší a následně pak Pálení čarodějnic, tentokrát nejen pro ně
- **na začátku května proběhl zápis dětí do MŠ, u památníku tankové bitvy se konal pietní akt, rodáci se potkali na společné oslavě jejich jubileí, zajeli jsme za krásami Znojma a ochutnali jejich pivo. Květen pak uzavřeli Kadeti, kteří se předvedli v divadelní hře Písek do očí**
- červen patřil nejprve dětem, které dováděly na hřišti na Dětském sportovním dni, u Boží muky bylo u táboráku požehnáno polím, koncem měsíce jeli cyklisti po stezce Krajem André a na palce u kulturáku se konal festival dechovek Dechovka pod Pálavou
- **v červenci myslivci střídali na Podkově a druhá půlka měsíce se nesla již ve znamení příprav a následného uspořádání místních krojových hodů**

- začátkem srpna bylo hodové veselí zakončeno hodkami. Místní hasiči pak pro děti uspořádali zážitkový víkend s přespáním na hasičce
- **na začátku září bylo požehnáno dětem školou povinným a jejich aktovkám a společně jsme se potkali na vesnickém Farmářském odpoledni**
- v říjnu jsme vyslechli povídky o legionářích, vyvětrali létající draky, zasadili cibulky poslíčků jara a přivítali další narozené občánky
- **v listopadu rozzářily ulice lampiony, Kadeti excelovali ve hře Písek do očí a zatančili si na Kateřinské zábavě**
- a prosinec byl akcemi nabitý snad nejvíce. Nejprve jsme zhlédli besídku místních školáků s následným rozsvícením Vánočního stromu, příjemně nás naladilo rodinné uskupení Marian a Úlety v místním kostele, noblesně se naladili na baletním představení Louskáček v Národním divadle v Brně, uvolnili se na Poslední leči, vánočně naladili na Vánočním koncertě s divadélkem, zpěvy, poezií a následným pohoštěním. Šachisti pak mezi svátky promýšleli svůj tah dámou, sportovci zase nejlepší pink míčku na turnaji stolního tenisu. No a na samotný závěr roku (nejen na úvodu) jsme se potkali společně na hřišti při oslavě meziročí

Při tomto bilancování jsem vždy dojat jak je krásné, že tu jsou stále lidé, kteří nechtějí v naší obci jenom být, ale chtějí v ní i žít! Děkuji tedy všem, kteří obětují svůj čas pro nás všechny. Odměnou jim je pak Vaše účast a pokud se osmělíte, tak sebemenší projev vděčnosti je utvrdí v tom, že to dělají pro dobro věci. To Vás (nás) přeci nic nestojí! Tak pokud příště budete někde na nějaké akci, zkuste organizátorům projevit alespoň trochu vděčnosti i přesto, že to není dle Vašeho gusta. I to málo stačí, aby zdravě fungovala naše potřebná pospolitost.

(TD)

VZPOMÍNKA NA BÁLY

Za časů třeskutých mrazů a ušatých čepic, bývaly bály. Jó, to bývaly bály!! Mrzlo, jen praštělo a jak jsme říkali, zamrzaly i nosní dírky. Ale zima nikoho neodradila. V hospodě u Buchtů (dnes na Baště) v sále, hučela vysoká kamna. Sem, tam v nich hospodský „zaždáral“, kamna bouchla, začmudila, ale za chvíli už se roura od nich červenala žárem a příjemné teplíčko se rozlázalo do všech koutů. A sál i hospoda praskala ve švech.... Vzpomínám, když jsem byla dítě, jak se rodiče chystaly na bál. Nejen mí rodiče. Chystala se téměř celá dědina. Pamatuju, to jsem byla ještě opravdu malá, když se maminka strojila do rukávů. Ples byl zkrátka něco úplně jiného, než „muzika“ na kterou se šlo v kabcabaji. Ples byl ples a proto ty rukávce a nebo kréz. Plesy začínaly většinou hned týden po Novém roce, tedy kolem svátku Tří králů, aby se všechny, nejméně čtyři

plesy, které se u nás převážně konaly, vešly do období Masopustu, neboli Fašaňku. Končily Maškarním plesem, který zpravidla pořádá Sokol, tedy fotbalisti. Nebo také vzpomínám, že bylo na plakátě napsáno „MAŠKARNÍ MERENDA“ a to na tak zvané „Vostatky“. Když vycházely Velikonoce daného roku pozdě, říkávalo se: „Jéé to bude letos dlouhé fašaňky, to se vytancujeme“. Protože po Popeleční středě, tedy šest týdnů před velikonoce byla doba postní a to už nebyly žádné muziky. Ani za našich mladých časů, téměř ne.... Hned po vánočních svátcích, nebo ještě před nimi se objevila zastrčená za vraty, nebo za dveřmi (schránky nebyvaly), POZVÁNKA. My děti, pokud jsme už uměly číst, jsme se nejdříve dívaly, zda je tam napsáno také slovo BUFET. To byla jistota, že ráno po probuzení v kuchyni na stole určitě něco dobrého bude. Když ne výhra, tak alespoň

na tácku nějaký zákusek, či kousek dortu – bufet, který se na plese vždycky prodával pro ty, kteří žádný dort nevyhráli. To vždy rodiče koupili a nám z plesu přinesli. A to bylo něco, na co jsme se velmi těšili. Zákusek tehdy byla vzácnost, za kterou se jen tak běžně neutrácelo. Až jsme vyrostli z dětských střevíčků a ples tu byl také pro nás, tak znakem nastávající plesové sezóny bylo také dlouho do noci ozářené okno u Habrovců, kde tetička Habrovcová téměř přestala spávat, protože na jejím stole se začaly hromadit stohy brokáty, sílonu, později kasilonu a krimplenu. Vedle toho otevřený ošumělý sešit plný jmen a mír místních paní a dívek, že její Františci neměli ani kde povečeřet. Na dveřích a na skříních byly rozvěšené na ramínkách šaty, které čekaly na přešití, zúžení a rozšíření, takže „mašina“ hrčela o sto šest. Každá dívka a mladá žena totiž chtěla mít

na plesovou sezónu nové šaty, aby to přede nevypadalo, „že na tem plesy stojí vod loňska. Dyť co by temu řekli lidi?“. To už byla šedesátá léta a jak je vidět i z filmů té doby, děvčata se strojila do nabíraných sukní a šatů, pod které se nosily už tehdy nylonové, ale tvrdé nabírané spodničky. K tomu vysoké jehlové podpadky, které jsou moderní také dnes po 55 letech. Každá vy-
padala jako rokoková panenka. Byla to hezká móda. Plesovou sezónu většinou zahajovali myslivci. Chystali zvěř do tomboly, přivezli chvojí na výzdobu sálu. Mívali to opravdu krásné. Sál voněl lesem, mokrá stěna od záchodů byla naaranžovaná krepovým papírem, pod začouzeným stropem vysel nádherný baldachýn z různobarevných, širokých pentlí nastři-
haných z krepového papíru, přes který vy-
sely různobarevné konfety. Také na stěnách a záclonách byly smrkové větvičky, vycpaní ptáci, které na další plesy vystří-
daly růže z krepového papíru. V sále bylo malé pódium pro muzikanty. Vzpomínám si, že jednou byl na myslivecký ples nad muzikanty připevněn měsíc (drátěná konstrukce obalená bílým krepovým papírem a v ní žárovka). V sále se zhaslo, jen ten měsíc svítil a padající světlo ze šenku. Kapela Jožky Šafaříka začala hrát „Do lesíčka na čekanou“. Bylo to nádherné. Tančili jsme při měsíčku na těch sukách kde se nám jehlové podpadky při tanci sem, tam zvrtyly, ale my byli jako v okouzlení. Bylo nám patnáct – šestnáct a vše pro nás bylo nové a tajemné. Určitě také díky svým prvním láskám, které jsme tam tehdy pro-
žívali (a ta hudba a to přítomí...). Věřím milé pamětnice a pamětníci, že také vzpome-
nete... Následoval ples hasičský, zahrádkářský, také svaz žen míval svůj bál a jak jsem se již zmínila, maškarní. Na každém jsme museli být, i když jsme potom v těch jehlách, v mrazu „zmrzali se svým doprovodem v žebráčke“, neomarodili jsme z toho. Asi jsme byli otužilí, protože takové teplo a komfort, jaký je dnes, neexistoval. To jsme chodili v sobotu do práce! Bývala jsem na zimní brigádě v Pavlovicích ve Vinopě stabilně na odpolední směně. V sobotu se končilo v 18 hodin, rychle autobusem domů, honem nalít teplou vodu z konvičky, nebo hrnce, „na šporheltě“ do la-
voru (koupelnu jsme neměli), poumývat u kamen a šup do těch nových šatů. Nosili jsme bílé rukavičky, silonové a síťované krepilonové. Ještě honem „navoňat“! K tomu po většině posloužily „živé květy“, které se dostaly koupit za 15 korun v každé Jednotě. Bývaly to karafiáty, jasmín, fialky, konvalinky, ty jsem měla nejradši. A už jsme se točili v kole. V sále se nesešlo jako dnes u stolu. Už jsem to asi někdy po-
pisovala, ale pro připomínku. Seděly je-
nom vdané ženy kolem sálu na židlích a

pozorovaly, když zrovna netančily „keré s keró a kolikrát tancoval a bodě z toho na-
posledy neco nebude?“. Děvčata stála v krepákem vyšperkovaném rožku u zá-
chodů (jinde prostor nebyl, tak to bylo za-
vedeno) a čekala netrpělivě až pro ni ně-
který přijde a z tohoto luxusního místa ji na chvíli vysvobodí. Někaké procházky mimo sál, nebo dokonce „luftování“ venku bylo nepřipustné. Museli jsme stát vždy rodičům na očích, jinak by bylo zle. Která dívka si dovolila ono luftování „tož to byla istě taková nejaká...“. Muži i chlapi postávali v šenku, kde staří karba-
níci bouchali trumfama do stolu a ostatní se tísnilo ve stoje ve vchodu do sálu. Jen mladým párům a vážným párkům byla vy-
mezena místa u stolů ve dvou světnič-
kách. No zkrátka bylo to obdobné, jako ve vesnických filmech sedmdesátých let, jako na příklad „Hoří, má panenko“, s tím rozdílem, že volba královny krásy, se v naší hospodě při bále nekonala. Muzikanti o půlnoci dostali k večeři klobásek s hoř-
čicí a chlebem. Když byl později hospod-
ským pan Josef Beran, tak nastala změna. Byl takovým průkopníkem v pohostinnosti a na půlnoční večeři připravoval nakrájený salám „Brňák“ rozložený po talíři s cibulí a pokapaný octem. Nejen muzikanti, ale i ostatní měli možnost si tuto večeři zakou-
pit. Přílohou byl chléb. „Brněnský salám“ byl nejlevnější, proto tento druh. Ono tedy toho na vybranou moc nebylo, běžně u nás asi 3 – 4 druhy. Tolik k pohostin-
nosti. Měli jsme u nás dvě hudební tělesa. Dechovka pana Josefa Šafaříka a hudební skupina pana Štěpána Mazůrka. Ještě měl vlastně takovou bigbeatovou skupinu Beďa Němec (jinak výborný harmonikář), se kterou hrával pravidelně na „Čajích o páté“ v Zaječí. Když tak nad tím přemýš-
lím, kapela pana Šafaříka se skládala téměř z bratrských, či bratranských dvojic: Šafaříci, Šmerdi, Škrobáci a Kostrhouni. Když začali ples vážnými orchestrálkami, můj tatínek rejdicí s maminkou každý kou-
sek, se zatočil na suku ke kapelníkovi – svému vrstevníkovi Jožkovi a prohlásil: „Jožko, vem druhó kabelu“ a kapelník s brejlama na čele jen odvětil: „no jo, no jo“. Po dohrání kousku vytáhl z kabele další partesy a rozdal muzikantům něco ražnějšího. Po půlnoci tradičně pan Matěj Klecandr vzal do rukou místo trubky „rum-
bakoule“ a už jela „Marýna, Marýna“... Také jsme moc rádi tančili a to bývalo vět-
šinou na zahrádkářském plese, anebo na plese svazu žen, při skupině pana Štěpána Mazůrka. Jeho harmoniku a saxofon jsem milovala. Tuto hudbu jsem měla na plese raději než dechovku. Byly to zase takové romantické písničky, tanga, které se k plesu hodily. Zpívala s nimi jeho manželka paní učitelka Anna Mazůrková. Později s

ní zpívala i Zlatka Galečková.

Bývalo tradicí a troufám si říci i povinností členů pořádající organizace, že každý z nich, nejenže na plese nesměl chybět, ale každý přinášel něco do tomboly. Nebývalo to spotřební zboží, ale převážně dorty a sladkosti. Samozřejmě kromě myslivec-
kého bálu, kdy byla v tombole také zvě-
řina. Ze sladké tomboly to bývaly velké nádherné kusy: dorty, podkovy, kmeny, jezera, srdce a podobně. Životní úroveň se tehdy zdaleka nepřibližovala té dnešní. Přesto, bál byl bál a lidé se dokázali bavit, sejít se se sousedy a něco obětovat pro tu kulturu. Také to brali i ti co nebyli členy pořádajícího spolku trochu jako povinnost vůči ostatním, kteří by se ptali „Ná jak to, že ste nebyli na plesy? Stonete, či co?“ Dě-
dina byla dědina! Kde však to žijeme dnes?? Bohužel, život i lidé se podobají městu. A nám starým patriotům je to upřímně líto. Však čas a pokrok nelze za-
stavit ani vracet zpátky. To bychom ani my dříve narození, jak se dnes kulantně říká, opravdu nechtěli. Bylo by ale krásné, aby lidé, kteří se rozhodli žít na vesnici, se ma-
linko přiblížili k sousedskému způsobu ži-
vota, který k vesnici patří. To jsou ty od-
kazy a poklady zděděné po našich před-
cích. Zkusme je trochu oprášit, tak, jak se to dnes děje v mnoha obcích, kde se hodně vrací ke starým vesnickým zvykům. Největší problém je ve střední generaci, protože u dětí vidíme veliký zájem, jak moc si na to chtějí hrát. Jak vezmou zav-
děk třeba každým vystoupením jak ve škole, tak v našem Kadetu. Nebudme k tomu lhostejní a nevymlouvejme se, že nemáme čas, když přece všechno doma máme dnes „na knoflík“... Vypravili jsme se letos na jediný ples této sezóny u nás. Sál máme nádherný, žádné suky, tep-
loučko, žádná mokrá, zamaskovaná stěna od WC, u které by se musela tlačit stojící děvčata. Sedíme všichni hezky u stolů na měkkých židlích a ne na holém dřevě se skleničkami a vínem... Stárci a stárky vě-
novali svůj čas (mnozí studují, tedy i čas, kdy se připravovali na zkoušky), nácviku Moravské besedy, kterou nádherně před-
vedli a uvedli tak tento Obecní ples. Moc jsme si toho považovali a odměnili je po-
tleskem. Bohužel!!! Bylo nás jen pár...Dá se říci s malou nadsázkou, že tančili „prázdnému“ sálu. Až později po tančení se tam nějaký stůl obsadil hosty snad z hospody, kde většinou mladší páry tráví ples.... Ta neucta vůči nastrojeným mla-
dým a Moravské besedě! Krásně hrála Pa-
lavanka celý večer. Samé pěkné, líbivé skladby. Zpěváci zpívali a my staří Kadeti jsme si to náramně užili. Proč si jenom dnešní člověk nedovede vážit ochoty těch mladých, kteří si dali i s rodiči na všem zá-
ležet, aby byli ustrojeni v našem krásném

kroji, který tak obdivují jiné regiony, kde kroje dávno zanikly. Mladí se opravdu pečlivě připravili i ve zpěvu. Tak pěkně zpívat jsme je ještě neslyšeli. Zrovna tak to bývá o hodech. Kdyby nebylo krojovaných přespolních, tak místní se dají téměř spočítat na prstech. Jenom kdyby hody jednou nebyly! Vsadím se, že by bylo hodně těch, co by na mládež nadávali i když tam sami nejdou. Ale zpět k tomuto Obecnímu

plesu, 25. 1. 2020 a jedinému plesu u nás. Jak jsem již předeslala, v oné době našeho mládí neexistovalo, aby člen pořádajícího spolku na plesu chyběl. Jaké tedy kritizování dnešních občanů, když z pořádajících nebyla na tomto plesu ani polovina!! Je to vůbec možné? Ano je to tak. Říkám Bohu díky (co se zábavy týče), že jsme žili v době, kdy jsme si užívali pospolitosti občanů, kteří se rádi scházeli a bavili, i když

nebyla ta demokracie, to je ale zase z jiného soudku. Možná právě proto si lidé byli bližší, měli se víc rádi a dokázali ocenit snahu druhých, právě proto, že nebylo vše dovoleno. Ono to bude tak jak zní staré přísloví: Všeho moc škodí. Že by i té demokracie? A na dědině?

Anna Haluzová

OHLÉDNUTÍ ZA ROKEM 2019

Vážení čtenáři zpravodaje, do nového roku vstupujeme s očekáváním událostí, které jsou před námi. Ale je také důležité dívat se za sebe a umět poděkovat a pochválit ty, kteří si to zaslouží, tolik úvodem.

Moje první pochvala patří občanu Staroviček Jaroslavu Šafaříkovi, podnikateli v autobusové dopravě, a hned vysvětlím proč. V minulém roce začátkem měsíce ledna zajistil vlastním autobusem přepravu týdenního lyžařského zájezdu žáků základní školy z Brna-Bohunic do Krkonoš, výcvikového střediska Herlíkovice. Zmíněnou školu navštěvuje i můj vnuk Adam Lysák, žák osmé třídy. Dle jeho výpovědi přeprava 60 žáků včetně učitelského doprovodu se konala za svízelných podmínek, na zledovatělých vozovkách, do kopců, vznikaly kolony vozidel, než silniční správa zajistila jejich sjízdnost. Účastníci lyžařského zájezdu hodnotili velmi pozitivně celý zájezd, který se obešel bez zranění účastníků, kdy i rodiče žáků sledovali s obavami vývoj nepříznivého počasí po dobu konání lyžařského výcviku svých dětí. Na závěr ústy mého vnuka a všech účastníků zájezdu a rodičů žáků vyslovuji velkou pochvalu a poděkování Jaroslavu Šafaříkovi za bezpečnou dopravu tohoto lyžařského zájezdu za těchto svízelných podmínek.

Tady bych mohl s pochvalou končit, avšak nebudu tak strohý. Připomenu další občanku Staroviček, která si zaslouží můj obdiv za svůj životní optimismus a pohodovou náladu, kterou kolem sebe při setkání s ní šíří. Je to pěvecká „celebrita“ v minulosti, dnes již seniorka Žofie Kostrhounová. Připomenu mé setkání v nedávné době před místním kostelem před smutečním obřadem, kdy ji doprovázela její dcera Jaruška. Moje matka, která nadevše milovala zpěv, ji vždy dávala za „pěvecký vzor“ v obci. Dlouhá léta zpívala v chrámovém sboru místního kostela svaté Kateřiny při bohoslužbách, zpívaných mších svatých a smutečních obřadech. Její líbezný hluboký „alt“ se vždy vyjímá nad ostatní zpěvačky při smutečních obřadech a jiných příležitostech, jako byly pašije, které já nepamatuji, jen z vyprávění mé matky. Jednu vzpomínku připomenu na tu dávnou dobu. Ve zpěvu „pašijích“, který vypoovídá o Kristově utrpení na kříži a o zradě Jidáše, který ho zradil polibkem, tento hlas Jidáše (v pašijích hluboký barytón) byl prisouzen občanu Jarolímu Kostrhounovi ze Zajecké ulice. Vrátil se ze vzpomínek do reality. Při konverzaci a vzpomínkách s Žofií Kostrhounovou na dobu minulou připomenu její optimistickou větu na závěr našeho setkání, tady je: „**No do stovky nemáme daleko, a pak se uvidí.**“ Tedy žádná takzvaná „plačka“, jak se mi stává v případech při setkání se svými vrstevníky, kdy na mne spustí nářek, jak je všechno bolí, bez „prášku“ neusnou a podobně. Nestačím je utěšovat slovy, že zdraví máme přiměřeně k věku. Připomenu jim názor Haliny Pawlovské, že v našem věku „musíme být vděční za každé nové jitro. To však nikoho neuspokojuje a vedou si své negativní názory dál.“

Při vzpomínkách na starou obecnou školu ve Starovičkách, kterou jsem za Protektorátu navštěvoval, přišla mi na mysl báseň, která je až dnes pro nás seniory aktuální. Na přednes pro mě ji

přišel na triko náš učitel Alois Novotný. Dovolím si ji ve zkrácené verzi připomenout. Báseň měla název „Naše jabloň“.

*Před naším domem na ulici
máme jabloň, kterou máme rádi.
Sadil ji náš děda v mládí.
Dědoušku náš, dobře spěte,
vaše jabloň co rok kvete.
Když jdem v létě pod ní čistí,
jak váš hlas nám šumí listí.
Ach dědečku, připadá mi,
že žijete dosud s námi.*

Další verše zkrátím. V důsledku veřejného zájmu bylo nutno jabloň do roka odstranit. Nastal problém, v kterou roční dobu, aby ji to co nejméně „bolelo“.

*Zjara, kdy pookřeje,
a své staré kosti na sluníčku hřeje?
V létě, kdy v její koruně si ptáčky vybudují hnízdo?
Na podzim, kdy nás vždy obdaruje úrodou?
Asi v zimě, kdy se uloží ke spánku?
Že spí? To je jen zdání,
starý strom a starý člověk má tak málo spaní.*

Moto: autor vložil do básně pravdivou skutečnost, jak to v lidském životě chodí.

„Tož tak“ by poznamenala Anička Haluzová, kterou si dovolím přátelsky oslovit, která ve svých příspěvcích do Starovičského zpravodaje na vhodných místech používá krajové nářečí a tím příjemně a mile „pohladí po duši“ starovičské rodáky, kteří se v důsledku svých zaměstnání s rodinami odstěhovali mimo obec, rádi obec navštěvují a se svými vrstevníky a rodinami často zavzpomínají na šťastné mládí prožité ve své rodné vísce. Ještě se vrátím několika větami na závěr k Anně Haluzové. Když vyjde nový Starovičský zpravodaj, v první řadě hledám její články, ze kterých se dovidám jasně, stručně a zřetelně o nových událostech v obci po stránce kulturní, společenské a duchovní. Za dlouholetou pozitivní činnost osvěty v obci, jak je výše uvedeno, si zaslouží pochvalu nejen ona, ale i celá její rodina a všichni starovičští divadelníci spolku „Kadet“.

Posledního občana, kterého připomenu, je místostarosta obce Tomáš Dolák. Tento občan, který svojí štarvičtinou, jak praví „po našem“, humornou formou a vtipnými postřehy upozorňuje na některé přednosti a nedostatky, případně nemístné chování některých občanů. V obci a okolí dostává za své příspěvky ve zpravodaji od čtenářů „palec nahoru“.

Bohumil Šmerda

ZÁVĚR MINISÁGY O LIDECH ZANECHAVŠÍCH OTISK V ŽIVOTĚ STAROVIČEK

Rudolf Malík v čele banky Slavie, olej Josefa Schneiderky z roku 1938, archiv autora

První jarní den roku 1929 byl pro Rudolfa Malíka dnem památným – po předchozím zvolení valnou hromadou do správní rady byl zvolen i členem Generálního ředitelství Vzájemně pojišťovací banky Slavie. Značně si polepšil finančně a nové jaro přišlo i do jeho osobního života. Byl to třetí, a tentokrát nejdelší, i když ne zase souvislý, Malíkův pražský pobyt. Po předchozím oslovení „pane poslanče“, se stal zrovna tak, snad ještě uctivěji zdraveným „panem ředitelem“. I tady měla republikánská strana silný vliv, téměř všechna místa ve správních a dozorčích radách, jakož i v ředitelství byla obsazena agrárníky. **Banka měla své zastoupení na všech úrovních – od generálního ředitelství až po místní zástupce v malých vesničkách; ve Starovičkách jím byl Tomáš Pěničik z č.32.**

Logo banky Slavie, archiv autora

Jeho nadmíru větvený život nebyl zcela jistě rutinní a každodenně předvídatelný – od roku 1924 působí v zahradnickém, ovocnářském a vinařském odboru České akademie zemědělské, od roku 1921 do roku 1945 zvládá při svém velkém pracovním vytížení již dříve zmiňovanou funkci předsedy Ústředního svazu vinařů československých (svaz sdružoval všechny vinařské spolky hlásící se k agrárnímu programu; v polovině dvacátých let měl

18 000 členů), předsedy Zemského vinařského spolku moravského, předsedy Vinařského družstva ve Bzenci, které přivedl k největším a neúspěšnějším družstvům na Moravě, a to se navíc po koupi místního zámku s přílehlým parkem od hraběte Magnise stalo nejkrásnějším vinařským podnikem a předním v republice. Právě tady vypil Malík ne jeden pohárek vína se svým z brněnského gymnázia spolužákem, básníkem Petrem Bezručem.

Rudolf Malík ve Bzenci po jednání dozorčího výboru, archiv autora

Všem vinařům Československé republiky
Ve dnech 24. – 26. srpna 1935 pořádáme v Bratislavě 1. kongres čsl. vinařů.

Vše, co jsme dosud před veřejností konali, schůze, konference, manifestace, výstavy, ač vždy skončilo s výsledkem kladným, znamenalo defenzivu. To jsme stáli skutečně jen v obraně nejen proti rozmarům přírody, ale ještě více proti nepochopení a předsudkům lidí a nezájmu i veřejných orgánů. Naše obrana záležela hlavně v přesvědčování veřejnosti, že naše podnikání, naše snahy vzkřísiti čsl. vinařství k bývalé slávě a učiniti ho konkurence schopným i v mezinárodní soutěži sluší považovati za opravdový a vážný pokus, který se musí zdařit.

A také zdařil se! To právě chceme ukázati bratislavským kongresem. Bratislavský kongres znamená přechod k ofenzivě. Kongres tento má prokázati naši radost z podařeného díla, naše sebevědomí, má ukázati nejen že jsme zde, že jest nás mnoho, ale zejména jací jsme, co dovedeme a co chceme. My víme, že vinařství v našem státě sice tvoří malý zlomek zemědělské výroby, ale přesto už dnes představuje hodnoty jdoucí do miliard. Nám jde o to, tyto ohromné hodnoty nejen udržeti, zajistiti, nýbrž ještě rozmnožiti. Opatřiti chleba a existenci tisícům pracujícího lidu, všem pak nejkrásnější a nejdražší ovoce – hrozny a poctivé víno – to je naše ofenziva!

Všestranné referáty povolaných odborníků domácích i cizích, teoretiků i praktiků, potvrdí nejlépe vyspělost našich vinařů a ukáží cesty, jimiž se čsl. vinařství ubíráti bude za dalším svým zdokonalením.

Bratislavský kongres dokáže, že čsl. vinařství má už dávno přesně vypracovaný hospodářský plán, který také provádí a prováděti bude. Bratislavský kongres dokáže, že čsl. vinařství vykazuje vládně po stránce jakostní pronikavý vzestup.

Vinohradníci a přátelé révy vinné, producenti i obchodníci, přijďte v hojném počtu na

1. kongres čsl. vinařů, dodejte váhy a síly našemu odvážnému podniku a přispějte k vítězství věci dobré nejen v zájmu vlastním, ale i v zájmu tisíců, kteří s Vámi přímo i nepřímo odkázáni jsou na révu vinnou a její vzácné dary a konečně i v zájmu státu!

Na shledanou v Bratislavě na 1. kongresu čsl. vinařů!

V Praze dne 1. srpna 1935

Rudolf Malík

předseda Ústředního svazu čsl. vinařů

Malíkovu působení a jeho pozice v bance Slavii byly významným úsekem jeho života. Ale právě tento díl jeho dlouhého žití, zejména jeho protektorátní fáze, byl poznamenán také jistou dávkou hořkosti – proto nejen v povídání se mnou o něm ne zrovna rád mluvil. Já jsem však chtěl příčinu jeho hořkosti odhalit. Dobrat se k pramenům a informacím o historii a chodu této renomované banky a Malíkově pozici v ní, i když, jak jsem zjistil, svůj archiv měla, nebylo zrovna jednoduché, jak se původně zdálo. V poválečném znárodnovacím procesu se s archivy nejen bank, peněžních ústavů, pojišťoven děly někdy prapodivné věci, navíc část archivů byla znehodnocena či později přímo zničena pražskými povodněmi 2002 a 2013. Nepodařilo se mně nic dohledat i přes velmi vstřícný přístup dnešní České pojišťovny či Ústředního archivu České státní pojišťovny v Praze, kde by z logiky událostí měly být i materiály prvorepublikové Vzájemně pojišťovací banky Slavie, ani na Generálním ředitelství dnešní Slavie pojišťovny a.s. coby právního nástupce prvorepublikové Slavie. Víc než po roce už téměř beznaděje, ale stále s dotěrnou myšlenkou, že i přes propad času přece není možné, že kdysi jistě pečlivě vedený archiv prestižní banky Slavie, banky s takovou klientelou a takovými lidmi v jejím vedení, jako byl Rudolf Malík, skončil někde v propadlišti dějin, přišlo ze Státního oblastního archivu v Praze laskavé sdělení s omluvou, že hledaný archiv byl po uslovném pátrání objeven a že mohu přijet. Oddechl jsem si, a protože mám rád věci dotahovat do konce, do Prahy se znovu (už po kolikáté) rozjel. Objevené archiválie mně věrohodně dokreslily onu dobu, včetně třeba všech Malíkových pravomocí v bance.

Šlo a stále jde o jednu z nejstarších pojišťoven vždy vysoce seriózní ke svým klientům. Že je možné pojistné a bez průtahů vyplatit velmi rychle, ukázala Slavia v letech Malíkova tu působení i například v květnu 1936, přímo s jeho participací **(26. května téhož roku došlo k tragické události na řece Dyji v Rakvicích, kdy se**

na školním výletě na Pálavu utopilo 31 dětí. Místní školní rada měla své žáky pojištěné u Generálního zastupitelství Slavia pojišťovny v Brně, tehdy Lažanské náměstí č.8, dnes sídlo České pojišťovny na Moravském náměstí, v rozsahu obvyklém pro školní pojištění. Úředníci Slavia pod Malíkovým dohledem hned na místě neštěstí vyšetřili vše potřebné a již 30.května vyplatila Slavia nešťastným rodičům za každého utonulého školáka 1 000 korun. Svou pohotovostí při výplatě pojistného si tento peněžní ústav získal sympatie v celém Československu). Podzim života přináší Malíkovi nedobré časy a s postupem let téměř i zapomnění. Žil si poklidným životem vysokého bankovního úředníka dále hájícího zájmy své jižní Moravy i v těžkých dobách protektorátních, dokud nepřišlo v roce 1941 předvolání k Národnímu soudu. Jak jsem již předepsal, jak bylo těžké se dostat k materiálům banky Slavia, ještě obtížnější bylo dostat se do archivu Kanceláře prezidenta republiky v Ústavu šlechticů na Pražském hradě, kde jsou uloženy tajné písemnosti Národního soudu. Bylo to nejjednodušší ať už z hlediska možností časových, tak i z hlediska tu platících přísných bezpečnostních opatření. Přece se mně to podařilo a dostal se mně do rukou objemný kompletní Malíkův spis Národního soudu (*Rudolf Malík, bývalý poslanec Národního shromáždění, 16/40, karton 40*). Pro úplnost a lepší orientaci v problematice poznamenávám, že označení „*Národní soud*“, jak jistě starší čtenáři Starovičského zpravodaje pamatují, bylo v našich dějinách použito pro dvě různé instituce – *Národní soud* zřízený 1939 Národním souručenstvím a zrušený v roce 1942 a *Národní soud* zřízený Dekretem prezidenta republiky č.17/1945 Sb., fungující jednak jako soud trestní pro zločiny významných funkcionářů podle retribučního dekretu č.16/1945 Sb., jednak jako soud čestný pro ty osoby, které se závažných trestných činů sice nedopustily, ale - cit.: „*nechovaly se po 21. květnu 1938, jak se sluší a patří na věrné a statečné občany československé*“. Malíkova osoba se ocitla ve spojitosti s oběma právními normami. *Národní soud* z roku 1939 měl provést – cit.: „*nestrannou revizi majetku osob, které době od 28. října v 1918 do 1. července 1939 byly činné v politickém nebo veřejném životě, jakož i revizi změn v jejich majetku nastalých, včetně jejich vysvětlení (koupě, prodej, dědictví...), to vše za účelem zjištění a následného potrestání takových osob, které se obohatily s využitím svého vlivu, svého postavení nebo vlivu jiných osob či vlivu politických stran*“. Mělo se zjistit, zda majetku nabyly způsobem čestným nebo nečestným a zda mohou

dále působit ve veřejném či politickém životě. Ten, kdo získal majetek způsobem nečestným, měl se vzdát všech funkcí, odevzdat nečestně získané jmění tzv. Národní pomoci a měl být především soudně stíhán. Revize jmění se týkala všech osob na vedoucích místech politického nebo hospodářského života a k předložení výkazu o nabytém majetku a způsobu jeho nabytí bylo vyzváno celkem 1 050 osob, mezi nimi i agrární poslanec Rudolf Malík. Říšský protektor K. H. Frank však požádal státního prezidenta Emila Háchu o zrušení Národního soudu, protože - cit.: „*Národní soud vyvíjí podstatně více aktivity u osvobozující činnosti než u stíhaných vážných případů a kromě toho je zatěžována touto zvláštní činností řada protektorátních úředníků, kteří by měli vykonávat jinde důležitější práce*“. Prezident Hácha 28. května 1942 *Národní soud* zrušil s okamžitou platností, spisy prošetřovaných osob byly dle jednacího řádu postoupeny Kanceláři prezidenta republiky a uloženy v tajném archivu. Se zájmem jsem si přečetl celý Malíkův spis, kde uvádí veškerý svůj majetek a jeho pohyb (*majetek pozemkový, domovní, osobní, cenné papíry a počty akcií, druhy a výše pojistek, výši poslaneckého platu, jeho gázi coby žarošického starosty, i třeba náklady na léčení nemocné první manželky Stázinky...*) Tyto a řadu dalších údajů o jeho jmění dohledával a ověřoval Národní soud i přes Zemský úřad v Brně, Okresní úřad v Kyjově i přes banku Slaviu.

Po procedurálním ověření majetkového přiznání byl Rudolf Malík předvolán k *Národnímu soudu* s výsledkem šetření – cit.: „*Rudolf Malík svých funkcí nijak nezneužíval k vlastnímu obohacení, ač podivno, že při možnostech obohacení, které se mu často naskýtal, toho nezneužil a nijak se z politiky neobohatil* – Výbor Národního souručenství, referát pro očistu veřejného života, Praha 29. ledna 1941“.

Čas však běžel dál – neuplynul ještě ani měsíc od konce války a do života již starého pána jakoby vstoupila nikdy nekončící noc. Byla to nejsmutnější, ale také nejobtížnější část jak vzpomínání a vyprávění jeho samotného, tak následně i mého bádání o Malíkově pozoruhodném životě. Snad právě proto, že jsem ho znal, chtěl jsem vypátrat, proč a na čí udání se už jako 70letý kmet ocitl 4. června 1945 pod číslem 388/45 na příkaz ONV Kyjov ve svatobožickém lágru? Osobně jsem navštívil místo někdejšího lágru i místo stálé expozice Internační tábor Svatobořice, prostudoval jsem řadu více či méně dostupných materiálů v Moravském zemském archivu i ve Státním okresním archivu Hodonín. Na moje otázky, mimo jiných, ochotně odpovídal i PhDr. Jaroslav Rokoský, Ph.D. –

historik a specialista na dějiny první republiky a dějiny agrární strany se závěrečnými slovy – cit.: „*V revoluční době 1945 stačilo, že někdo patřil k politikům agrární strany nebo i účelové, nepravdivé tvrzení někoho, třeba z osobní msty, že zradil a kolaboroval, a byl okamžitě v kriminále*“.

A na konci rozhovoru s ním a pak ještě několikrát jsem si položil touž otázku, kterou Malík několikrát opakoval ve své obhajovací řeči, ve svých stížnostech a žádostech – „*proč a kdo?*“.

S odstupem času byl ve vzpomínkách na svou potupnou internaci zdrženlivý a já jsem ho nijak nezpovídal – cesta za pravdou však byla vždy (*a je stále*) složitá.

Byl zatčen v pondělí po poledni 4. června 1945 v rámci „*Akce proti nacistickým přísluhovačům, osobám podezřelým z deliktů různého druhu, ze zločinů, či i menších provinění proti Československé republice a národu*“ a v 15 hod. převezen do svatobožického lágru. Protokol o jeho převzetí do vazby se spoustou osobních údajů končil slovy – cit.: „*Dodán pro podezření z provinění se proti státu*“. Pro Malíka jakoby se v těchto chvílích zastavil čas a svět najednou vypadal úplně jinak – strach se stal součástí jeho života, nevěděl, kdy se vrátí a zda ještě vůbec.

Nahlédneme na chvíli do historie bezprostředně poválečné, v níž se v souvislosti s Malíkovým zatčením právě nacházíme, a připomeňme si některé neblahé skutečnosti.

Po válce polarizované spektrum šesti povolených politických stran se při jednání o Košickém vládním programu však shodlo na tom, že – cit.: „*...v poválečné společnosti je nutná očista od živlů – fašistů, zrádců, kolaborantů a pomahačů*“. Tomu měl napomoci tzv. Velký retribuční dekret (*Dekret prezidenta republiky o potrestání nacistických zločinců, zrádců a jejich pomahačů a o mimořádných lidových soudech č.16/1945 Sb.*), připravený v zásadě už londýnskou exilovou vládou v únoru 1945. a tzv. Malý retribuční dekret (*Dekret prezidenta republiky o trestání některých provinění proti národní cti č.138/1945 Sb.*) – ten doplňoval Velký retribuční dekret a jeho účelem bylo umožnit stíhání a potrestání i méně závažných činů, než jakými se zabývaly mimořádné lidové soudy; spadal nikoliv do trestního práva, nýbrž do práva správního, měl význam spíše oblastní a místní a jeho ustanovení prováděly národní výbory na území okresů (*i s prováděcími směrnicemi vstoupil v platnost 27. listopadu 1945 a jeho platnost skončila 4. května 1947*). Umožňoval místním správním orgánům trestat občany za některá provinění proti národní cti a potrestání méně závažných projevů kolaborace. V hierarchii zemský národní výbor –

okresní národní výbor – místní národní výbor byly ONV nadřazeným orgánem MNV a pro tzv. národní očistu byly vybaveny řadou kompetencí. Okresní komisaři měli obrovskou moc – mohli zatýkat a věznit, byli přesvědčeni o své výjimečnosti a absolutní moci, velmi často poškozovali i zcela nevinné občany a jejich rodiny. Zároveň vykonávali i moc soudní a velké množství občanů bylo tak uvězněno, prošetřeno a po kratší či delší době následně propuštěno. Při MNV pracovaly tzv. bezpečnostní komise mající za úkol shromažďovat veškerá udání, jež se týkala a která vycházela z obce a ta, pak o projednání předat ONV, kde zase tzv. trestní nalézací a vyšetřovací komise nahlášená udání z obcí z hlediska možného provinění se proti národní cti posoudila a vydala trestní nález (podmínkou pro vydání trestního nálezu musel být nějaký důkazní materiál a aspoň jeden výslech – u Malíka to byly výslechy tři). Agenda bezpečnostních komisí při MNV pro jednotlivé okresy se dochovala různě. Většinou se dost možná z důvodů, které si můžeme domyslet, „nedochovala“, a tak i jména případných udavačů sešla ze světa. Pokud bylo sporné, zda se jedná o provinění podle tzv. Velkého či Malého retribučního dekretu, bylo na veřejném žalobci, aby rozhodl, zda případ bude řešit okresní trestní nalézací komise nebo mimořádný lidový soud.

Malíkovi, jak vzpomínal, čas v lágru plynul nekonečně pomalu – zajištění chodili do práce od šesté hodiny ranní s návratem do tábora v 19 hodin a zaměstnání byla rozličná (okolní velkostaty, kyjovská nemocnice, poštovní úřad, pekárna, sklárna, kyjovský Důl Hugo, kyjovské hotely, kelčanský cukrovar...). Obviněný Malík byl po necelém měsíci, když složil dle § 191 trestního řádu slib, propuštěn na svobodu a jeho vyšetřování pokračovalo dál na svobodě – cit.: „Slibuji, že budu bydlet v Žarošicích č. 82, že se nebudu skrývat i vyšetřování mařiti a na každé obeslání se ihned k vyšetřování dostavím“. Nakonec svědecké výpovědi a přesvědčivá obhajovací Malíkova řeč ho zachránily před mimořádným lidovým soudem a postihem trestně právním. Veřejný žalobce při mimořádném lidovém soudu v Uherském Hradišti byl zavalen spoustou žalob a obvinění za účelem vyřčení ortelu a na posouzení Malíkova případu se dostal až v roce 1946 – neshledal důvody pro podání žaloby a případ odložil. Rudolf Malík tedy „za plnění svých úřednických povinností, ovládaje precizně němčinu za služební kontakty s Němci, kdy ve Vzájemně pojišťovací bance Slavii v době protektorátu tlumočil, ale především za svou agrárníckou minulost už nemohl být souzen podle tzv. Velkého retribučního dekretu, což si někteří

práli, ale týkalo se ho údajné provinění se proti národní cti“. Celý, složitý vývoj situace ukončilo usnesení Protokolu o neveřejném sezení trestní komise nalézací při ONV Kyjov ze dne 3. července 1946 – cit.: „Trestní řízení proti Rudolfu Malíkovi, narozeném 17. února 1875, rolníku v Žarošicích č.82 pro provinění podle Dekretu presidenta republiky č.138/1945 Sb. se zastavuje. Důvody: Obviněný byl zajištěn pro podezření z protistátní činnosti jako bývalý poslanec agrární strany. Během šetření nebyly však prokázány žádné skutečnosti, které odůvodnily jeho potrestání podle Dekretu presidenta republiky č.138/1946 Sb., naopak bylo prokázáno, že zejména výpovědi svědků – předsedy Místního revolučního národního výboru a řídícího učitele v Žarošicích Josefa Vlasáka, starosty z dob německé okupace Jana Gally, že obviněný se za okupace choval jako dobrý Čech, české lidi podporoval, byl jim nápomocen a pomáhal jim v jejich odporu proti okupantům. Proto bylo nutno trestní řízení pro nedostatek skutkových podstaty zastavit. Skončeno a podepsáno – předseda dr. Darmopil“ ONV v Kyjově dal tuto skutečnost MNV v Žarošicích na vědomí 14. srpna 1946. Podotýkám, že „pro“ zastavení Malíkova trestního řízení však všichni členové komise nehlasovali, právě ti mu to nepřáli. Bližší okolnosti případu se zahořklý Malík nikdy nedověděl, nikdy se mu nikdo neomluvil, sám o této sice kratší, ale o to bolestnější životní epizodě, jak už jsem předeslal, nerad mluvil. I když byl, především ze zkušeností z parlamentu, na ledacos povznesený, tento silně traumatizující zážitek ho poznamenal na celý zbytek života a zrcadlil se i v jeho tváři.

Hořké chvíle života však pokračovaly. Malíkův velmi chytrý a nadaný syn z prvního manželství Jaromír v letech 1933-1938 vystudoval zemědělské inženýrství na Vysoké škole zemědělské v Brně s profilací na vinařství a ovocnářství a šel ve stopách svého otce. I když jsem po tatínkovi elegána Jaromíra pochopitelně osobně znát nemohl, blíže, kromě Malíkova vyprávění, mě s ním seznámily archiválie Vysoké školy zemědělské (dnes Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity), v Moravském zemském muzeu pak osobní služební výkaz provázející inženýra Jaromíra Malíka po skončených studiích dále životem. Kromě vlastní odbornosti vládl dokonale němčinou, francouzštinou a angličtinou. V únoru 1947 byl jmenován zemským zemědělským komisařem a jako vysoce postavený úředník byl vtažován do programování chystané kolektivizace zemědělství a do znárodňovací mašinérie. Do KSČ odmítl nejen vstoupit, ale ani s ní spolupracovat. Tehdejší mocipáni mu nejenže

neodpustili jeho ne zrovna vstřícné postoje státního úředníka, ale ani ne tatínkovu agrárníckou minulost a měsíc po únoru 1948 byl prezidiem Zemského národního výboru v Brně, expoziturou v Ostravě, zproštěn činné služby. Krátkou dobu pobýval v Žarošicích a nenacházející východisko pro svou další existenci u nás, rozhodl se emigrovat, což bylo v té politicky jiskřící době nejen hodně odvážné, ale především hodně riskantní. Zkraje roku 1949 pod záminkou, že si jde hledat nové zaměstnání, jen s pár osobními věcmi ze Žarošic odešel. **Své maceše, starovičské Vlastě Kocmanové-Malíkové, s níž měl velmi vřelý vztah a oba si byli duševně velice blízcí, napsal dopis na rozloučenou s upřímnou prosbou, ať mu odpustí a myslí na něho.** Ta na něho celý zbytek života vzpomínala a těžce nesla, že je všechny tak pro ně všechny nečekaně opustil. Z Malíkova také hořkého vyprávění vím, že se Jaromír v převlečení za mnicha dostal do Rakouska, nějakou dobu tam pracoval na poště a pak klikatou cestou přes Balkán se lodí dostal do Anglie. První dopis od něho přišel až za dva roky a pak se na dlouhou dobu odmlčel. V letech studené války tam začal být považován za komunistického špiona a podle toho s ním bylo také zacházeno. Vlastě psal dopisy, z nichž vyzařovalo stále silné citové pouto, stesk po domově a bylo zjevné, že není psychicky už zcela v pořádku. Brzy nato se psychicky zhroutil a v téže léčebně, kde aspoň zčásti mohl uplatnit své vzdělání při práci ústavního zahradníka, skončil jako pacient. Tu také v polovině 70.let na selhání ledvin zemřel. Pochován je na hřbitově ve městě Derby (na ose mezi Londýnem a Liverpoolem, v hrabství Derbys-hire).

Jaromír pár týdnů před emigrací, archiv autora

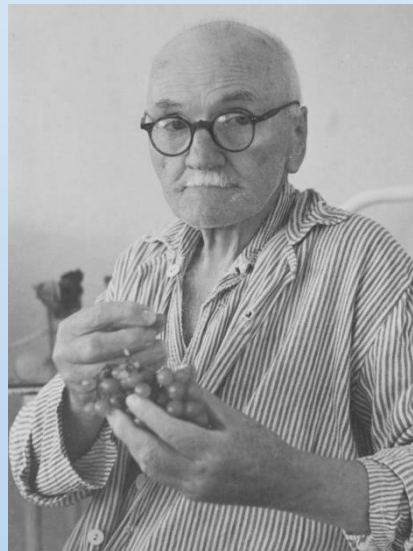
Tatínek Rudolf vkládal do Jaromíra velké naděje a jeho žití bylo spojeno právě s ním – i toto však byla méně radostná fáze jeho života. Poslední Jaromírovův dopis z Anglie do Žarošic měl datum 16. ledna 1959, kdy píše, že už není ničeho schopen, i když by rád se vrátil domů, že případná repatriace by přišla na velké peníze, navíc s vidinou pár let vězení. Tatínek přesto hledal východisko a o repatriaci svého syna se pokoušel – narazil však na nepředstavitelné

složitosti a řadu bariér administrativně právních (*od londýnského vyslanectví, pátrací odbor ČSČK, Ministerstvo zahraničních věcí ČSR, Ministerstvo zdravotnictví až po MNV Žarošice*).

Jaromír smířen s osudem, a dnes bychom řekli s diagnózou totálního syndromu vyhoření, už na tatínkovy dopisy neodpovídal.

Malíkovy nesporné zásluhy o vzkříšení tradice moravského vinařství, o zajištění jeho dalšího rozkvětu, zásluhy o vinohradnictví a ovocnářství už byly mnou vzpomenu-ty, ale tokem času jakoby zapomenuty. V době jeho žarošického starostenství, i přes neustálé názorové jiskření a značnou animozitu mezi ním a tamními lidovci, došlo k výraznému rozvoji nejen samotných Žarošic, ale celého regionu (*elektrifikace, telefonizace, okrašlovací spolky, vlastivědné zásluhy...*).

Roky ubíhaly a Rudolf Malík se s postupujícím věkem z veřejného života vytrácel a slovy už příliš neoplýval. K životu patří

V kyjovské nemocnici po operaci očí, archiv autora

však i bolest a kříž. I on byl jenom člověk a nemoci se mu nevyhýbaly. Přesto se dovedl těšit z každé chvíle, kterou mu život dopřál.

Už jako vetchý stařeček jezdil stále s rodinou do svého vinohradu, rád si zavdal dobrého vínečka. Povídat si s ním byl zážitek. Vždycky jsem u něho obdivoval jeho pečlivě vedený soukromý archiv s cennými manuskripty, strojopisy, bohatou korespondencí, výstřižky z novin, světle hnědou roletovou registračku, velký, ne zrovna vždy uklizený psací stůl s lampou, americkou remingtonku a samozřejmě klavír a spoustu not –tato studnice poznání, jak vidno z fotografie, dopadla po jeho smrti neslavně.

Zdemolovaný Malíkův vzácný archiv, archiv autora

Tak, jak jsem v souvislosti s diplomkou, blížícími se státnicemi a v těch, už dáv- ných časech i se začínajícím romantickým vztahem s jednou vlnadnou rusovláskou s roztomile pihatým nosíkem, s graciózní starovičskou studentkou Zdeničkou Prá- tovou (*už více než padesát let mou milou manželkou*) z Brna do Žarošic dojížděl už jen pořádku, zrovna tak řídla má setkání i s Rudolfem Malíkem. Naposledy jsem s ním mluvil a podal si s ním ruku, než jsem na podzim 1969 narukoval na Slo- vensko. Pak už jsem ještě stále pevný stisk jeho uhlažených dlaní více nepocítil – o

tom, že o adventní prosincové středě de- sátého dne toho měsíce odešel ze světa ži- vých do tajemství ticha, jsem se dověděl až v čase vánočním. Poslední dny, myslím, že byla pro něho smrt vítanější, nežli život. Neumím vypovědět, jak moc mě mrzí, že jsem se s ním aspoň na jeho pohřbu ne- mohl rozloučit. Zůstaly jen milé, nezapo- menutelné vzpomínky, které nevybledly dodnes.

Pohřeb Rudolfa Malíka – hasiči vynášejí rakev, archiv autora

S úctou a obdivem jsem chodil po Malíko- vých stopách – žarošických, starovičských, brněnských, uherskohradištských, praž- ských, zprostředkovaně i vídeňských. V jeho dlouhém životě bylo hodně sta- rostí, záště a trápení, ale těch šťastných chviliek bylo asi přece jen víc. Při mém vzpomínání a volném vypravování nijak nespoutaném paradigmaty slohových pří- ruček jsem putoval v prostoru i v čase s upřímnou snahou i čtenářům Starovič- ského zpravodaje aspoň nástinem co nej- více přiblížit dnes již téměř zapomenu- tého člověka, který dílem spojil svůj život i se Starovičkami. Všechno má svůj začátek, všechno má svůj konec – i moje cesta zpět časem a mé, s kapkou nostalgie v srdci a pozdravením vinorodé jižní Moravě, vzpo- mínání na Rudolfa Malíka.

*S přáním brzkého jarního sluníčka
PhDr. Ladislav Valíhrach*

Společenská kronika

V měsíci lednu oslavili významné životní jubileum

pan **Vlastimil Mazurek** – 60. narozeniny

pan **Petr Tomek** – 60. narozeniny

V měsíci únoru oslavil významné životní jubileum

pan **Josef Tomeška** – 90. narozeniny

Rozloučili jsme se:

leden – paní **Anděla Němcová**, č.p. 23

– pan **Ladislav Klecandr**, č.p. 53

– pan **Josef Sadílek**, č.p. 233

– pan **Oldřich Prát**, č.p. 236, Velvary

Blahopřejeme rodičům:

Dne 18.12.2019 se narodil **Matěj Babák**.

Rodiče:

Táňa Horrová a Aleš Babák, Starovičky 401.

Dne 10.1.2020 se narodila **Ella Potůčková**.

Rodiče:

Veronika Brettfeldová a Pavel Potůček, Starovičky 216.

Dne 4.2.2020 se narodil **Lukáš Trněný**.

Rodiče:

Stanislava Šlancarová a Martin Trněný, Starovičky 332.

TJ STAROVIČKY SLAVÍ 90 LET OD ZALOŽENÍ

V letošním roce uplynulo 90 let od založení fotbalu ve Starovičkách. I když někteří příznivci sportu v této obci byli již v roce 1913 u založení Sokola ve Velkých Pavlovicích, Sokol ani další sporty se zde neujaly. Kolem roku 1925 se objevují skupinky chlapců, kteří se pokoušejí o fotbal s „puckou“ na plácku „Luža za humnama“ nebo „V dolíku před stolářovým“. Dříve tam byla obecní pastvina. V roce 1927 byla dána obcí k trvalému užívání především mládeži. První fotbalový míč si zakoupilo šest hráčů, kteří se složili na 120 Kč, další dali po šesti korunách. Branky byly z akátkových klacků, rozměr hřiště asi 70x40 metrů. Hrávaly zde okolní obce jako SK a AFC Hustopeče, Velké Pavlovice, Velké Bílovice, Bolerádice, SK a Makabi Podivín, které si většinou stěžovaly na malé rozměry hřiště, které neodpovídají stanovám. To domácím nebylo známo, a proto si tyto stanovy sehnali, aby SK mohlo hrát v soutěžích. Žádost o povolení sportovního klubu byla podána Zemskému úřadu v Brně 4. srpna 1930. Ve stanovách bylo, že účelem zřízení klubu je umožnit pěstování veškerého sportu. Prvním předsedou byl hostinský František Novák, který se zaměřil na vybudování vyhovujícího hřiště. Obec přidělila pozemek směrem ke Komárovu, členové se nadšeně vrhli do práce a výsledek byl vidět v rekordním čase. V roce 1932 se SK Starovičky přihlásil do župní soutěže. První mužstvo tvořili tyto hráči: Mat. Šardický, Rud. Novák, Konst. Sadílek, Tom. Hofman, Lud. Drbala, Jos. Novotný, Št. Kostrhoun, Rud. Mazůrek, Fr. Kadrnka, Fr. Popovský. Nejdříve často hrávali se Žabčicemi a učili se, na zápasy jezdili vlakem, na kole, do okolí také na žebříňácích a pěšky. V době založení byly spory ve fotbalovém svazu dvou organizací Župy a Unie především o systému soutěží. V roce 1930 se do čela dostal Josef Brada a po něm byla také župa pojmenována. Jeho zásluhou byl do fotbalu zaveden řád soutěží. Hrálo se v několika třídách a okrscích, SK Starovičky byl zařazen do II. třídy (asi dnešní okresní přebor) a zde hráli se střídavými úspěchy do roku 1939. V předválečném období se

dostali do brněnské oblasti s Židlochovicemi, Měninem, Sobotovicemi a dalšími. Úmrtím předsedy ztratil sport velkého příznivce, organizátora, ale také mecenáše. Dva roky pak SK soutěže nehrál, zmobilizoval se až v roce 1941, kdy byl zvolen nový výbor, předsedou se stal Vladimír Prát. V letech 1941-1944 se hrálo nepřetržitě, pro příchod fronty se hrálo naposledy 20. srpna 1944. Soutěž pak byla přerušena až do podzimu 1945, před tím se hrávaly jen přátelské zápasy, turnaje. Od roku 1941 hrály Starovičky v podivínském okrsku, 1944-46 v čejčském, pak na Břeclavsku a Hustopečsku. Je třeba vzpomenout, že ve Starovičkách nebyl jen fotbal. Pořádaly se sportovní dny, jejich obsahem byly i běhy, cyklistické závody, úspěšné bylo i družstvo ženské házené. O fotbal byl zájem, protože se nechodilo na vojnu, nebyla televize, byly dokonce zrušeny společenské zábavy, na tréninky chodilo najednou až 40 hráčů. Klub žil po válce z vlastní činnosti, členských příspěvků, vstupného, pořádání zábav, plesů, hodů atd. Kopáčky si kupoval každý sám. Nejúspěšnější byla sezóna 1948-1949, kdy se slavil postup do I.B třídy. Jezdilo se do Strážnice, Dol. Bojanovic, Rakvic, Veselí, Dubňan, Mutěnic, Poštorné, Mor. Písku, Bučovic, Hrušek, Vracova - 6.místo bylo dobrým umístěním. V roce 1953 nesmyslná politická opatření do soutěží utlumila činnost, postiženy byly i Starovičky. Hrály na Hustopečsku, po sloučení okresů ve III. třídě v 60. letech nastal další úpadek, vzestup až v 70. letech. V této době je činnost spojena se jménem Víta Kostrhouna, hráče, který sehrál za 38 sezón kolem 800 zápasů. V roce 1968 byla provedena úprava hřiště, v roce 1973 byly postaveny kabiny, do té doby se hráči převlékali, kde se dalo. Oddíl měl i dobré žactvo v polovině 80. let. Kabiny se užívaly do roku 2001 a pak bylo vybudováno nové sportovní zařízení s kabinami pro hráče, rozhodčí, s klubovnou, hernou stol. tenisu a turistickou ubytovnou.

Foto: po závodě Hustopečské skákání

Mistryně Moravy a Slezska

Atletice se věnuji společně se svou mladší sestrou Vendulou již čtvrtým rokem. Za tu dobu jsme se zúčastnili spousty závodů a máme doma desítky medailí a pohárů. Momentálně trénujeme třikrát týdně v hustopečské sportovní hale a připravujeme se pod vedením pana Petra Pláteníka na sezonu. Já se teď nejvíce věnuji disciplíně skoku vysokému, ke které jsem se vrátila po delší době.

Nejprve jsem se zúčastnila 28. ledna závodu Hustopečská latka, který jsem vyhrála s osobním rekordem 131 cm a kvalifikovala jsem se tak na závod Hustopečské skákání.

O pár dní později jsem se zúčastnila Mistroství Moravy a Slezska v Ostravě, kde jsem si třikrát vylepšila osobní rekord až na 140 cm a soutěž jsem k velkému překvapení vyhrála! Je to pro mě zatím největší zkušenost a měla jsem z toho obrovskou radost!

V závodě Hustopečské skákání jsem opět zvítězila a ještě si o kousek vylepšila osobák na 141 cm. Nejbližší závod ve výšce mě čeká ještě 14. února a to Brněnská latka v obchodním centru Olympia. Zde su budu opět pokoušet vylepšit si osobáček a umístit se co nejvýše.

Od března už začnou venkovní závody, na které už se všichni těšíme.

Nikola Sedřová

POZVÁNKA na mimořádnou valnou hromadu

v rámci oslav 90. výročí
založení klubu
v sobotu

4. 4. 2020

v 15:00 hod.

v KD Starovičky

OBEC STAROVIČKY A SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ STAROVIČKY
VÁS ZVOU NA

SETKÁNÍ HARMONIKÁŘŮ

19. DUBNA 2020 **ve 13.30 hod.**

V KULTURNÍM DOMĚ VE STAROVIČKÁCH
VSTUPNÉ 100 Kč
OBČERSTVENÍ ZAJIŠTĚNO
VŠICHNI JSTE SRDEČNĚ ZVÁNI

Zapojte se s námi do úklidu

- ✓ Čeká nás celkem pět tras, každá z nich má cca 3 km.
- ✓ Rozdělíme se do 5 skupin, čím víc nás bude, tím víc (a rychleji) toho uděláme.
- ✓ Zabere nám to cca 4 hodiny.

Generální partner

Veolia

www.UklidmeCesko.cz

Partneři

e-on

Kaiser

LESY ČR

ČESKÉ DRÁHY

Pod záštitou a s podporou MČP

Ministerstvo životního prostředí

Z osobního archivu rodáka ze Staroviček

Cesta nikam...

Cestou nikam, myslím naše pozemské putování, které někde začíná a také někde končí ve vymezeném čase. Musíme ji absolvovat každý z nás bez výjimky. Někdo se k pomyslnému konci své cesty přibližuje přímočaře po široké dálnici, jiní se trápí na obyčejných cestách plných zákrut. Mnohdy si zajede a musí se vrátet. Někomu se dokonce podaří ať náhodně nebo i vlastní vinou havarovat. Je na každém z nás, jak se dokážeme s touto cestou vypořádat, jak nás na ni připravili rodiče a především jaké dispozice jsme schopni v sobě mobilizovat, pokud je v sobě máme.

Tímto úvodem bych naznačil složitost putování mnoha našich kamarádů, přátel, známých, kterým se dokonce nepodařilo doupotovat doprostřed životní cesty. Popíšu mé kamarádství s dvěma kluky. Bohužel, jeden se vydal na cestu, která neměla cíl, nevedla nikam.

V předešlém povídání jsem několikrát zmínil přezdívkou Mološek, což byl Míla Mazůrek, narozený ve stejném roce jako já, ale o měsíc starší. Toto oslovení používal ve Starovičkách snad každý, ať byl mladý nebo starý. Já jsem ho v přímém kontaktu vždy oslovoval Míla. Ale když jsem přišel mezi kluky a hledal jej, tak jsem se ptal. Nevíte, kde je Mološek? Byl to můj největší kamarád. Přibližně do vojny byl náš vztah na úrovni dvojčat. Někdy jsem strávil v týdnu

celé dny u nich, někdy on u nás. Ale nikdy jsem u nich nespál. Nebylo kde. U nás to bylo stejné. Pokud se z Pánské ulice, kde Mazůrkovi bydleli, někomu něco stalo, tak se dalo tipnout na Mološka. Opravdu byl pomalu u všeho. Nebyly to však nějaké „lotroviny“, ale projevené vlastností zvidavého, někdy až moc aktivního kluka. Jako důkaz našeho vztahu uvedu jeden příklad. Od čtrnácti let jsem dojížděl do Zemědělské učňovské školy (ZUŠ) do Klobouk. Tehdy se ještě v sobotu pracovalo a také vyučovalo. Dojížděl jsem vlakem ze Zaječína do Čejče, kde jsem přestupoval na Klobouky. Při cestě zpět jsem v sobotu přijížděl do Zaječína kolem 14 hod. Ne sice pravidelně, ale občas mě Míla přišel až na nádraží pěšky naproti. Nevím, co se jednou přihodilo, ale v obvyklý čas jsem nemohl přijet. Přijel jsem až o dvě hodiny později a zdálky viděl, jak Míla na mě mává. Až za několik dnů jsem se od sestry dozvěděl, že Míla byl na nádraží dvakrát. Mně o tom nikdy neřekl.

Vrátím se o několik let zpět. Když bylo Mílovi kolem deseti let, hodně času trávil o prázdninách jako „pomocník“ u traktoru zn. Ferguson, který řídil František Buchta. Mílova nežádáná pomoc spočívala v sedění na blatníku a v případě objevení vyorané myši její likvidaci. Znáám z vyprávění, že jednou tento pomocník sám volal o pomoc. Po seskočení z blatníku mu sjela noha do vyorané brázdy a zadní odhrnovačka radlice

pluhu dvojáku mu ji zasykala hlínou. Řval, ne snad bolestí, ale protože nohu neviděl a nemohl ji vytáhnout. Míla mně za několik dní tuto událost potvrdil jako autentickou. Až s odstupem času jsem se při vzpomínce na ni opravdu děsem otřásl. Také František mohl z hlíny vyprostit jen pahýl nohy.

Neuplynulo mnoho času od této události a bylo mně vzkázáno, abych navštívil Mílu, že se mu něco přihodilo s nohou. Tentokrát to ale bylo vážnější. Měl na přední části holenní kosti, několik centimetrů pod kolenem směrem až k nártu, rozříznutou pokožku. Rána byla již ošetřená, provedené stehy mně připomínaly vysokou šněrovací botu. Nebyl to příjemný pohled.

Jak k tomu došlo podle Mílova vysvětlení? Za posledním domkem na Pánské ulici směrem na V. Pavlovici stávala Farská stodola a vedle ní každý rok byla stavěna mlátička s lisem, která sloužila k výmlatu obilí občanů bydlících v této lokalitě. Mlátička již nebyla funkční (bylo po výmlatu), čekalo se na její převezení do stodoly, což se bez páru koní neobešlo. Míla si vlezl na lis a to do prostoru, kam při chodu dopadala z mlátičky sláma a odtud ji podávací nože házely do ústrojí lisu. Kvůli složitosti a snad i nemožnosti popsat technické provedení, omezím se pouze na základní informaci. Míla požádal Růžu Winterovou (bydlící také na Pánské ulici), aby mu ručně potlačila hnacím kolem, což byl současně setrvačnický a nechal podávací nože procházet

kolem svých nohou. Nebylo v silách, mnohdy i dospělého člověka, pootočit kolem o jednu otáčku, natož v silách děvčete ve věku deseti let. Někdy stačilo pootočit kolem o třetinu až polovinu, což mohla Růža dokázat a pak ruce uvolnit. Setrvačnickým zpětným otočením několikrát podávácí nože vysunul, což asi byl pro Mílu ten osudový okamžik, vedoucí k jeho zranění. Protože jsem se s Mílou nejen u této mlátičky, ale také u jiných hrával a později dokonce jejich technické parametry studoval, bral jsem jeho vysvětlení, jak ke zranění došlo, za definitivní. Ale těch jiných možností bylo snad deset, oproti jediné a ještě nejméně pravděpodobné.

Opět uplynulo několik let, bylo to asi v posledním roce měšťanky, kdy mě otec pověřil pálením slivovice. Tentokrát, docela náhodně s pomocníkem Mílou. Zařízení na pálení bylo víc jak primitivní, přesto přibližně stejné, jak u ostatních. Měli jsme sklopný kotel, říkalo se mu pařák sloužící na vaření brambor o obsahu odhadem 80 litrů. Jeho tovární víko bylo nahrazeno pozinkovaným plechovým víkem ve tvaru kužele, ze kterého vedla trubka do chladiče, jinak řečeného hadu, umístěného do velkého škopku s vodou. Přípravné práce s otcem jsme celé nemuseli absolvovat, pouze nanosil vodu do škopku. Kuželové víko bylo ke kotli připevněné (jak se to vezme) těstem. Nikdy jsem si nezjistil a vlastně ani nezjišťoval, proč nám otec tento náročný a dost choulostivý úkon na výsledný produkt svěřil. Vždyť jsem s pálením měl sám jako dospělý problémy, a ne ledajaké. A opakovaně při každém pálení, které ale nebylo časté.

Otec pod kotlem zatopil a vydal poslední pokyny. Tento oheň, co vidíte, nesmí být větší, tak ho udržujte. Lignit přikládejte opatrně. Nic nemusíte chutnat. První polovinu zavařovačky se slivovicí dejte bokem. Ostatní lijte do toho demižónu. Nečekejte ale až bude sklínka plná. Už ji v polovině přelijte. Kdyby se něco stalo, ať se nepokazí celý litr. Ten konec si pohlídám, to už budu doma. Jistě z obsahu kotle a nějakého procenta výtěžnosti dokázal odhadnout dobu pálení. Konci pálení se říká všelijak, jistě bychom ho nezvládli. Z velké hromady špalků určených na štípání jsme si vybrali pro nás ty nejvhodnější k sedění a bedlivě sledovali líně tekoucí čůrek průhledné tekutiny do zavařovačky. Asi po hodině přišla na nás šílená nuda. Byl kumšt udržet stálý oheň. Vykoukali jsme, že když je oheň vydatnější, je čůrek silnější a také stálější - nekolísá. Nečekejte rovnou ke dnu, ale stéká po zadní stěně sklínky a ta se rychleji plní. Ale jak této stálosti dosáhnout?

Přidali jsme na oheň jednu palici-šišku tukyně. Nic se nedělo. Přidali jsme druhou, nastalo malé zlepšení. Po třetím přidání

nás zasáhla panika. Pára začala utíkat z kotle každou škvírou pod víkem. Těsto přestalo plnit svůj těsnící význam. Z hada začala vytékat nahnědlá kapalina. Nevěděli jsme, jak oheň uhasit nebo nějak zmírnit. Neměli jsme lopatku, kterou bychom oheň vybrali. Lignit jsme totiž přikládali pod kotel rukama. Pak mě snad políbil „Duch svatý“. Vzpomněl jsem si, že otci jednou při uzení spadla na dno udrný šrůtka špeku, od kterého chytlo i ostatní maso. Byl to velký oheň, který se ale podařilo, za minutu dvacet, zlikvidovat. Nakonec jsme přišli pouze o tu jedinou šrůtku. Od té doby se za udrnou nacházel starý rýč se zbytkem zlomené a ohořelé násady a asi jeden metr dlouhá rýna sešlápnutá z profilu velkého C do roviny. Těmito nástroji pak otec vždy reguloval intenzitu hoření. Stačilo podle uvážení jeden z předmětů položit na oheň a takto jej přidusit. Rychle jsem je přinesl. Rýna byla pro svou šíři nepoužitelná. Rýč byl při jeho naklonění do rohů dvířek ideální. Bylo vyhráno! Nebylo, přišel strach z možných následků. Nepokazili jsme všechnu slivovici? Udělat nové těsto a zamazat veškeré fuky nebyl problém. Jak prozřetelná byla myšlenka stáčet slivovici do demižónu po každém půllitru. Znehodnocený obsah sklenice jsem nalil k plotu mezi naším dvorem a Babákovou zahradou. Začali jsme s Mílou znovu a pěkně pomalu. Přestali jsme sledovat čas. Při našich klukovských vědomostech jsme nemohli vědět, jak ještě dlouho budeme pálit a jakou kvalitu vyrábíme. Když otec přijel, slivovice stále tekla slabým čůrkem. Ze sklepa, který byl hned za námi, si přinesl skleničku a začal s ochutnávkou. Byl spokojen a udělil nám nějakou pochvalu. Bohužel, na pochvaly jsem nikdy neměl paměť. Ale opravdu jsme si ji zasloužili. Barák nevyhořel a slivovice musela být podle tehdejších kvalitativních ukazatelů vynikající.

Až o mnoho let později jsem si začal uvědomovat, že hloubka mého vztahu s Mílou mohla být podmíněna mimo jiné i rodinnou vazbou. V ucelené rodové linii Kadrnků jsme měli vztah jako vlastníci. Kdybych se v rodokmenu přesunul o tři patra výše, objevil bych naše společné pra, pra, prarodiče. Když jsem si prohlížel některé poměrně rozvětvené větve rodokmenu s příjmením Mazůrek, zjistil jsem, že řada z nich patřila do kategorie „zvláštních“ v dobrém slova smyslu. Pokud se chce, abych neublížil nositelům jiných příjmení, vždy se najdou podobné typy i u nich. Zmíním se o paní Veronice Mazůrkové (Pisařové) z čp. 15. Byla sestrou mého dědy. Její celkový přehled, znalost historie Staroviček, způsob popisu různých událostí, mě fascinoval. A to ještě v jejím poměrně vysokém věku. Několikrát jsem si s ní domlouval schůzku, stále byl na

ni čas. Až jednou, to jsem již bydlel v Hus-topečích, jsem dostal zprávu, že si již nepopovídáme.

Otec Míle se mně zdál již od dětství hodně starý. Asi to bylo i tím, že měl málo vlasů. Mílova maminka Štěpana, byla již jednou vdaná (Fribertová). Manželství ale bylo bezdětné. Jednu dobu pracoval jako úředník na tehdejší MNV. Obdivoval jsem jeho klid a uvážlivé vystupování. Nikdy jsem ho neviděl rozčileného. Stalo se to ještě před válkou v době příprav na hody. Ocitl jsem se u Mazůrků nějakým záhadným způsobem spolu s Mílou v jejich ložnici. Stejně záhadným způsobem jsme pod jednou postelí objevili velkou kabelu s limonádami v počtu 10 kusů. Byly žluté barvy a v současnosti se prodávají v akci retro. V hospodě jedna stála 50 haléřů a při nákupu přes ulici 40. Míla věděl, že je mám rád a že mně pivo nechutná. Pronesl osudovou nabídku. Můžeš jednu vypít, ale na ex. Tuto podmínku opakoval ještě 9x krát. Když jsem se jej druhý den ptal, co na to otec? Odpověděl nic. Poslal mě nakoupit nové.

Patřil k místním aktivním myslivcům. Mám dojem, snad je to někde i zaznamenáno, že vykonával funkci hospodáře. Nejde zapomenout na jeho výroky. Ten první znám zprostředkovaně, měl jej prohlásit, když vysvětloval svůj pozdní sňatek. „Když jsem měl s čím, neměl jsem do čeho. Teď když mám do čeho, nemám s čím“. Přesně si pamatuji místo i čas jeho druhého výroku. Já i Míla jsme již byli ženatí. „Když chlap chce a nemůže, je to pro něj tragédie. Když chlap nemůže a zároveň nechce, o nic nejde. A to je můj případ.“ Zdánlivě se zdá, že jde o lascivní výrok, ale není tomu tak. Teď, když se scházím s desítkami, možná i stovkami chlapů na urologii, vyměňujeme si názory, musím potvrdit platnost tohoto rčení. S Mílou jsem prožil mnoho úžasných chvil. Těch příběhů a nyní vím, že se opakuji, by bylo na hodně tlustou knihu.

Naše cesty se rozešly přestěhováním celé jeho rodiny do Havířova, kde dostal jako vyučený havíř byt. Jeho životní puto-vání bylo pro mě ukončeno zvláštním, možná i symbolickým způsobem. Přijel na několik dnů do Staroviček na zabíjačku (ke své sestře, Štěpě Janouškové). Domluvili jsme se, že se druhý den po ní sejdem u mě na chatě ve Strachotíně a vyrazíme na ryby. Těšil jsem se, že také provedeme rekapitulaci našich představ o životě, splněných či nesplněných přání. Bohužel, druhý den jsem dostal zprávu, že zemřel. Stalo se tak dne 29.10.1995. Bylo mu 55 let.

Přesto si s ním každý rok popovídám při zapalování svíčky na jeho hrobě v období Dušiček.

Ještě jednou Mološek.

Mám rád fotografie, které kromě zachycení oblíbené osoby nebo osob, přináší něco navíc. Je s nimi spojen nějaký příběh. Takovou fotografií je snímek z hodů konaných v roce 1960. Nevím, že by se před nimi nebo někdy po nich konaly hody, které zajišťovali a organizovali, kluci z jedné ulice. Samozřejmě za pomoci svých rodičů. A dokonce z té nejmenší, nejskromnější, a to z Pánské. Stárkům velel, kdo jiný, než Mološek – Míla Mazůrek. Jednu zkušenost s nimi již měl. Na snímku je čtvrtý zleva. Po jeho pravici jsou Vašek Zemek (Vava), Jara Mazůrek (bratr Mološka) a Jenda Hovězák. Jako sklepník – kellner klečí mezi civilisty Jožka Holacký, taktéž z Pánské ulice.

Stárky zleva: Růža Očenášková (Brabcová), Boža Matyášová (Hádliková), Vlasta Malinková (Šebestová), Anka Kadrnková (Úlehlová).

Každá rodina, která měla stárku nebo stárka, dobře ví, jaké jsou s tím starosti. U Mazůrků teta Štěpána to měla ve dvojím provedení. Patřila jí hluboká poklona.

V čem je snímek ještě raritní? Je na něm zachyceno vedení a několik hráčů světově známého Moskevského hokejového klubu Dynama. Je druhým nejúspěšnějším klubem po CSK Moskva. Jeho odchovancem je současný ruský hráč NHL Ovečkin, který je v Kanadě i USA velmi populární.

Tehdy měly zájezdy občanů z SSSR do naší republiky přesně stanovené trasy, nemohly z nich odbočit. Dokonce i doba zastávek byla časově omezená a musela být striktně dodržována. Měl jsem možnost v pozdějších letech doprovázet několik jejich zájezdů u nás a vím, jakou měli účastníci disciplínu. Pokud byl čas na zábavu a ta byla

v nejlepším, vždy se objevil nenápadný človíček, který zavelel vztyk a odchod. Nikdo si nedovolil odporovat.

Co se možná nikomu nepovedlo, povedlo se stárkům ze Staroviček. Osazenstvo autobusu muselo vystoupit, možná docela rádo. Připíjelo se, tancovalo na křižovatce před současnou radnicí, bylo veselo. Tentokrát ale bohužel, byli časově limitováni stárci.

Pro zasmání.

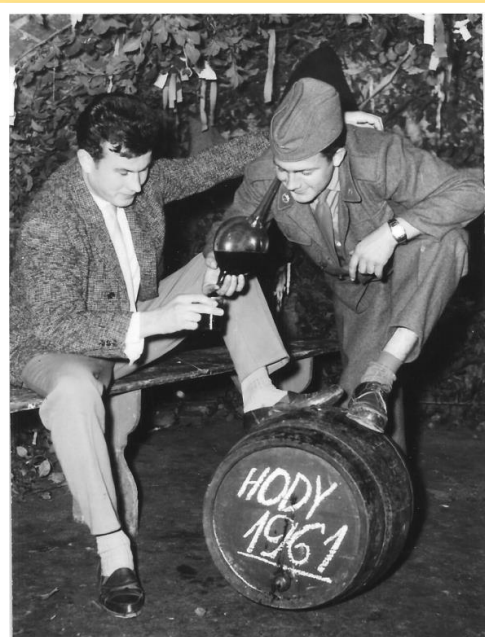
Když jsem se vloni ptal Jožky Holackého, zda stárkem s otočeným obličejem je opravdu Vava, odpověděl, člověče, co já vím, ale asi ano. Dal jsem si tu práci a zašel za Vavou v Hustopečích na penzi, kde v současnosti bydlí a položil mu stejnou otázku. A odpověď? Člověče, co já vím. Ale podle toho frňáku (nosu) bych to měl být

já. Věděl jsem, že je to on, ale chtěl jsem mít stoprocentní jistotu.

Druhá fotografie je také z roku 1960. Setkání vojáků je náhodné, přesto předpokládáné. Každý voják měl ze zákona právo na jeden týden dovolené za rok. Všichni jsme usilovali dostat se domů v největší svátek mladých, což byly hody. Podmínky pro výběr termínu dovolené ale byly přísné. Znamenalo to nebyť kárně trestán a zároveň nemít sebemenší škraloup u nadřízeného. Zleva: Franta Kadrnka, Míla Mazůrek, Vašek Ernest, Staňa Úlehla. Sotva znatelný pásek (byl červený) na výlozce znamenal hodnost svobodník.

Třetí fotografie je z roku 1961. Já jsem se stal čerstvým civilistou a Míla naopak vojákem. Protože byl havířem, měl vojenskou službu o několik měsíců kratší.

KaFr.

Park – unikátní místo s historií

Historií parku jsem se začala zajímat ze studijních důvodů – byl to úkol. Samotnou by mě to vlastně ani nenapadlo. A za tento úkol jsem nesmírně vděčná, neboť si parku vážím mnohem víc než předtím a až nyní si uvědomuji, jaké máme ve Starovičkách unikátní místo, v okolí žádné takové neznám. A také si uvědomuji, že další takové místo u nás (pravděpodobně) nevznikne, neboť trendem dnešní doby je zelené plochy zastavovat, ne ponechávat či nově zakládat – tímto mám na mysli zastavěné území obce. Podařilo se mi nashromáždit zajímavé informace a i díky nim vidím park zcela jinak – nejen jako plochu, ale místo, které nám naši předci s láskou založili a pečovali o něj. Díky jejich péči si můžeme, nyní o 60 let později, vychutnávat krásu vzrostlých stromů, zpěv ptáků, připomenout si historii naší obce, naší země. V letních, parných dnech si odpočinout ve stínu stromů a nadechnout se svěžího, čerstvého vzduchu. To vše nám v současnosti zajišťuje téměř 110 dřevin, tj. keřů a stromů.

V úvodu bych ještě ráda zmínila několik poznámek k samotnému textu. U některých událostí se mi nepodařilo zjistit přesný rok, ale podle fotografií, leteckých snímků, výpovědí je zřejmé, ve kterém období se staly. Proto se mnohdy pohybují v celém desetiletí a raději než bych uváděla, že výstavba probíhala od roku 1954 do roku 1957, píši v 50. letech 20. století. Právě fakta z 20. století uvádím nejčastěji, proto když budou v textu uvedena léta, automaticky to berte jako 20. století. Pokud se přehoupneme do roku 2000 a dále, bude v textu uveden konkrétní rok, nikoliv 21. století. Stěžejní pro mě byly výpovědi místních občanů a informace z kroniky obce, konkrétně od roku 1958 do roku 1986. Často jsem listovala i v knize STAROVIČKY historie a současnost od Zdeňka Trněného. V textu je i pár otázníků, ty značí nejistotu informace.

Historie samotné plochy, na níž vznikl park

rok 1938

Park nebyl vždy upravenou plochou, tak jak ji známe dnes. Kdysi dávno, ještě před válkami, se jednalo o záhumenky místních rolníků. Plocha byla otevřená (dnes je součástí zastavěného území, zástavbou obklopená ze všech stran), bylo to volné prostranství navazující na okolní zemědělskou půdu, tehdy menší pole. Do 50. let rozsáhlé půdní bloky, tak jak je známe dnes, neexistovaly. V pozdějších letech se jednalo například o travnatou plochu extenzivně udržovanou, tj. nepravidelně udržovaná travnatá plocha, která je charakteristická také tím, že se na ní mohou vyskytovat i náletové křoviny, popřípadě malé stromy. Je nutné si uvědomit, že v té době neexistovaly sekačky. Plocha mohla být spásána domácím zvířectvem, které bylo v té době součástí každého stavení nebo kosena a sušena na seno. Dále byly na plochách před domy krechty, malé stohy slámy. Během II. světové války měla plocha své specifické využití, jak dokládá záznam z kroniky obce, v roce 1945 na ní byl zřízen vojenský tábor Rudé armády: *Tak zvanou ulici „Malé Zaječské“ obsadila kolona aut s tankem, kteří odklízeli z cest a silnic poškozené tanky a pak prožívali asi rekreační dovolenou. Tito hoši zůstanou dlouho světlou památkou nejen této ulice, ale celé obce. Když po 10*

týdenním pobytu odcházeli na Slovensko, loučili jsme se s nimi jako s rodnými bratry. Pokud se ohlédneme na historickou zastavenost obce, zjistíme, že plocha byla nejprve ohraničena jen ze severní strany (ul. Zahradní) a částečně z východu (ul. Zaječská) – to je dobře patrné z leteckého snímku z roku 1938. Právě ve 30. letech tato zástavba vznikla. Další navazující zástavbou se začal rýsovat půdorys budoucího parku. V letech 1955 – 1960 byla postavena první moderní ulice – U Parku. Charakteristické pro tuto ulici jsou tzv. vilky – patrové dvojdomky s vikýři a balkony. Do té doby byla typická zástavba následující: *Charakteristické je seskupení domů po obou stranách komunikace, s domy vedle sebe, okapově orientovanými, vytvářejícími souvislou domovní frontu lineárního charakteru.* (TRNĚNÝ, Zdeněk. Starovičky: historie a současnost). Ještě doplním, že se jednalo o domy přízemní. Protější ul. Zaječská byla dokončena v roce 1973, kdy byl postaven druhý bytový dům, ten první se začal stavět v roce 1968 a dokončen byl v roce 1970 (letos má výročí). V 70. letech byly postaveny poslední tři vilové domy, které daly parku konečný půdorys, tak jak jej známe dnes. Do té doby byl park o cca 2 000 m² větší. Tato plocha byla zastavěna právě vilovými domy. V dřívější velikosti parku se jednoduše zorientujeme, když si uvědomíme, že památník byl jeho středem.

Založení a původní dispozice parku

rok 1962 – 4 roky po založení

V roce 1958 byl založen park obdélníkového tvaru. Ze získaných informací vyplynulo, že investorem byla obec a prvotní realizaci (výsadbu) vykonal Sbor dobrovolných hasičů. Existoval také osazovací plán – autorem mohl být Jan Drbola (?). Plán se mi nepodařilo dohledat, pravděpodobně se nedochoval. Žádná oficiální projektová dokumentace neexistuje. Původní půdorys

je dobře patrný z leteckého snímku z roku 1962, tj. podoba parku čtyři roky po založení.

Původní, tj. prvotní, dispozice a charakteristika výsadby parku je následující:

1. cestní síť – celkem 8 cest: 4 hlavní, vstupní, diagonální (z každého rohu); 2 hlavní, vstupní, kolmé (z delších bočních stran) – všech 6 směřuje do středu parku; 2 vedlejší cesty, které směřovaly od středu k malému a velkému hřišti

2. centrální bod parku = (původně) střed – do roku 1966 to byl květinový záhon (?), poté památník

3. u každého vstupu do parku byl vysazen vždy jeden druh stromu po 2 ks – z každé strany jeden – okrasné jabloně (hloh?, třešň?), topoly (olše?), jeřáby, břízy – vstupy z rohů; javory – vstupy z delších bočních stran

4. jeden druh stromu/keře byl vysazován vždy po 2 – 3 ks, nikdy po jednom – to dokládají např. původní douglasy (3 ks), modřiny (3 ks), habry (2 ks)

5. ohraničení parku tvarovaným živým plotem

6. stromořadí lemující živý plot z vnitřní strany parku

7. doprovodná zeleň kolem cest (mochny, túje, cypřiše)

Osová souměrnost celého konceptu byla dána původní cestní sítí. Tu tvořilo celkem 8 cest výše zmíněných. Cest vyšlapaných, později vysypaných štěrkem a zpevněných obrubníkem. V současnosti lze u dvou diagonálních (hlavních) cest vyzorovat původní kompoziční záměr. Jedna strana cesty je lemována menšími keříky mochny křovité, které zdobí žluté květy. Lze vyzorovat pravidelné rozestupy mezi keři a také vzniklé mezery, které nebyly doplněny novou výsadbou. Druhá cesta je lemována z obou stran tújemi/cypřiši. I zde se nedochovala alej s pravidelnými rozestupy. Krátce po výsadbě některé stromky uschly a již nebyly nahrazeny novými. Od počátku do konce 70. let tvořila nedílnou součást parku dvě hřiště – velké a malé. Velké hřiště bylo v místech nynějších tří vilových domů na jižní straně. Bývalo ohraničeno živým plotem z dřevěného keře, jehož červené, malé plody zdobily park v zimě. Na tomto hřišti se nejvíce hrával volejbal a využívala ho spíše dospívající mládež. Malé hřiště bylo na opačném konci, blíže k ul. Zahradní. Lemoval ho živý plot ze svídy krvavé, která byla ozdobou pro své červeně zbarvené větve, které vynikaly zejména po opadu listů. Bylo určeno spíše pro hrátky menších dětí. Mezi tímto hřištěm a silnicí rostla hlošina úzkolistá. Keř typický šedým zbarvením listů.

Centrálním bodem parku byl od počátku jeho střed. Původně v něm byl (pravděpo-

dobně) trvalkový záhon, od roku 1966 památník. Z důvodu zmenšení parku, již není centrální bod přímo uprostřed. V minulosti byl park více barevný – bylo zastoupeno více kvetoucích keřů – šeříky, kaliny s květy jako sněhové koule, pustomyly (jasmíny), zlatice (zlatý dešť), sadová růže, mirabelky, a také více kvetoucích záhonů. Celkem čtyři květinové záhony lemovaly dvě kolmé, již zaniklé, cesty vedoucí do středu parku k památníku, a byly po obou stranách těchto cest. Hlavními kvetoucími rostlinami byly růže, které bývaly doplňovány afrikány, maceškami. Výsadbou a následnou péčí si vzaly na starost rodiny, které bydlely naproti – z ul. U Parku Sadílkovi + Kostrhounovi, z ul. Zaječské Horákovi + Kostrhounovi. Stejnou rostlinou skladbu jsme mohli nalézt i v záhonu okolo památníku. Oba protější vstupy těchto vedlejších (kolmých) cest byly doprovázeny dvěma javory mléči – u zaniklého vstupu z ul. Zaječské jsou dodnes. Právě tyto dva původní javory patří mezi nejstarší stromy parku – díky nim lze jednoduše určit již neexistující cestu do jeho středu.

Celý park byl ohraničen živým plotem z travníku a ptačího zobu, tak je tomu dodnes. Dále je z terénu i leteckého snímku z r. 1962 zřejmé, že pravidelný, obdélníkový (dnes čtvercový) tvar parku byl uvnitř lemován stromořadím ze všech čtyř stran – v současnosti jsou již na některých místech patrné mezery po chybějících stromech, které nebyly nahrazeny novou výsadbou. Výsadbou všech keřů i stromů, byla prováděna po minimálně 2 – 3 ks stejného druhu, nikdy nebyl vysazen 1 ks. Přesná druhová skladba ze založení parku se mi nepodařilo zjistit. Za celou jeho existenci se stromy a keře postupně kácely a vysazovaly, a proto je věková struktura různorodá.

Památník

Hlavní dominantou parku je, a téměř od počátku byl, památník, který se v roce 1966 stal jeho nedílnou součástí – památník za padlé oběti z řad Rudoarmějců. Kronika obce doslovně uvádí následující: 1966 – Dne 15. V. se konalo odhalení památníku padlých R.A. v parku. Průvod vyšel od MNV (staré školy), památník odhalil předseda MNV s. Jan Hověžák, měl proslov, po něm promluvil řed. školy s. Krejčí, děti recitovaly básně. První památník za padlé stával u kostela. V souvislosti s výstavbou nové silnice v 60. letech, bylo nutné jeho přemístění...

Nový památník vybudovali vlastními silami místní občané. A váže se k němu zajímavá historie. Samotný kamenný sokl vybudoval Stanislav Novák st. s pomocí Jaroslava Hověžáka. Kameny jsou právě od Hověžáků. Pan Vilém, který pracoval u železniční

dráhy, si nechal ke svým soukromým účelům přivést vagón kamenů, které pocházely z nově raženého železničního tunelu na Blanensku. Pár kamenů zbylo a ty se použily k vybudování soklu. A kde vzít desku k památníku? Kohosi napadlo, že na hřbitově je opuštěný hrob pana učitele Františka Chromce. Abychom si uvědomili časovou osu života p. Chromce, uvádím následující: *Až ve školním roce 1885/86 se dostalo obci druhé učitelské síly. Na místo podučitele zde nastoupil František Chromec, dosavadní podučitel ve Velkých Němčicích.* (TRNĚNÝ, Zdeněk. Starovičky: historie a současnost) Syna mu zabili v I. světové válce, viz pomník padlých ve světové válce 1914 – 1918 u kostela: Chromec Mojžíř, narozen 11. 4. 1888, zemřel 1. 10. 1914, místo ruské bojiště. Děti měl ale víc, a jak už to v životě bývá, čas odvál ze Staroviček i rodinu Chromcovu. A hrob pana učitele zůstal opuštěn, neudržován. V polovině 60. let byly prováděny úpravy na místním hřbitově – nové uspořádání hrobů, cest, apod. V Praze se podařilo vyhledat Chromcovu dceru Miladu. Tehdejší tajemník MNV Josef Kohoutek s ní vyjednal odkoupení původního rodinného pomníku. Tak byla tedy náhrobní deska z hrobu bývalého učitele, se souhlasem rodiny, využita k novým. K památníku vedla cestička, tak jako dnes. Z obou stran byla lemována záhonem, který pokračoval i za památník, tzn. záhon do tvaru U. O jeho založení se zmiňuje i kronika: 1970 – *Na Zahradní ulici ve velkém parku bylo upraveno okolí pomníku padlých sovětských vojáků a v blízkosti zahájena stavba rodinného domu. Nedaleko se zvedá poschodová stavba družstevního domu se 4 bytovkami letos dokončená.* Kvetly na něm růže, kosatce, astry, tulipány, macešky, afrikány. Svěho času rostly v záhonu za památníkem i šeříky. O tento záhon se bezmála 20 let staral Dohlížecí výbor Jednoty Mikulov. Za památníkem, možná symbolicky, jako dva strážci, byly vysazeny smrky. A vedle, z každé strany, byly umístěny pochodně věčného ohně, ohně míru. Tato podoba je už jen vzpomínkou. Ještě v roce 2004 tam byl pozůstatek záhonu, torza pochodní a oba, již vzrostlé, smrky. Z obou stran památníku jsou symetricky vysazeny dvě lípy. Tu na pravé straně vysadil pravděpodobně v roce 1985 plukovník Mirenkov. Prý vysadil i tu druhou, ale to mi nikdo nedokázal s jistotou potvrdit. Dle posouzení vzhledu obou stromů je zřejmé, že lípa napravo je o poznání starší. Památník zvyšuje historickou hodnotu parku. Padlí vojáci Rudé armády byli našimi občany oslavováni zejména proto, že na sklonku II. světové války se 0,5 km od vesnice směrem na Hustopeče odehrála dne 16. dubna 1945 tanková bitva proti německým nepřítelům. Osvoboditeli byli právě

vojáci Rudé armády v čele s velitelem Mirenkovem. Ten si postupem času získal ve Starovičkách přátele. Stal se čestným občanem a při každé návštěvě navštívil i park, ve kterém utčil své padlé spolubojovníky. A vysadil již zmíněnou památnou lípu. Z mladších generací však téměř nikdo neví, že ji vysazoval právě on. Tuto informaci mají snad jen ti, kteří byli při oslavách a výsadbě osobně přítomni.

Připomínka II. světové války bude pro budoucí generace nezbytná a ta bude vždy v malém měřítku i v našem parku právě díky památníku.

Bezprostřední okolí

V historickém vývoji byl park obklopen žulovým dlážděním ze všech stran. Toto dláždění, které tvořilo bezprostřední okolí parku, patřilo také k důležitým hodnotám a charakteru parku - dotvářelo jeho vzhled a historický ráz. Ulice Zaječská byla vydlážděna jako vůbec první v obci v roce 1951. Už to vypovídá něco o historické hodnotě. V roce 1949 získala obec půjčku na investice ve výši 200 tisíc korun a za tuto částku byla vydlážděna Zaječská ulice (v roce 1950). Částka byla použita především na materiál, práce vykonali občané. (TRNĚNÝ, Zdeněk. Starovičky: historie a současnost). V roce 1971 byla vydlážděna navazující ulice Zahradní. Na počátku 80. let již byly vydlážděny všechny čtyři ulice. Bohužel se východní část cesty, po celé její délce – tj. ul. Zaječská, změnila a historické žulové kostky nahradil v roce 2016 moderní asfaltový povrch (v rámci akce Starovičky – obnova místní komunikace na ulici Zaječská). Tím bylo nenávratně narušeno bezprostřední okolí parku a jeho historická hodnota. Přidanou hodnotu této cesty netvořil materiál, ale vlastnoruční práce místních občanů a téměř sedmdesátiletá historie. Bezprostřední okolí parku tvoří také zelený pás, od živého plotu směrem k silnici, po celém jeho obvodu. V minulosti bývá využívan hlavně jako květinový záhon. Každý se staral o kousek, který se nacházel před jeho domem. To je dodnes patrné na ul. Zahradní, kde jsou záhony částečně zachovány. Někteří využívali tuto plochu k pěstování zeleniny. V současnosti se jedná převážně o travnatou plochu, která slouží něčím i jako parkoviště.

Péče o park

O park se od počátku až do konce 90. let starali místní občané, především ti, kteří bydleli v bezprostředním okolí. Dalo by se říci, že byl park imaginárně rozparcelován a každý se staral o svou část – stříhal živý plot (nůžky se půjčovaly na obci), sekal/kosil trávu, staral se o květinové záhony. V tomto období se o květinové výsadby, zejména v okolí památníku, staraly členky

Dohlížecího výboru Jednoty Mikulov. Po revoluci, postupem času, nastal obrat, kdy péči o park převzala plně do svých rukou obec. S tím pravděpodobně souvisí i postupný zánik všech květinových výsadeb. Od roku 2009 je okolo památníku opět trvalkový záhon, i když jiného tvaru a charakteru než v minulosti. V současnosti je park udržován pravidelně, to se pozitivně odráží i na jeho vzhledu.

Z hlediska péče procházel park také vývojem. Od počátku nebyl jeho vzhled tak dokonalý jako dnes. Lidé neměli k dispozici moderní zahradní techniku. Tvarovaný plot i tráva bývaly vyšší. Dalo by se říci, že byl více přírodě podobný, než je dnes.

Volnočasové aktivity

Z kulturního hlediska byl park velice významným místem v obci, při oslavách, jakými byly např. setkání rodáků a jubilantů, lampionové průvody, dubnové oslavy osvobození obce, oslavy VŘSR. Využíval se i při slavnostním fotografování místní chasy během hodů a k pořizování rodinných fotografií, z důvodu krásného, přírodního zákoutí. Udržoval také lidskou soudržnost při společné údržbě, do které se zapojovali nejen jednotliví občané, ale i různé spolky – Dohlížecí výbor Jednoty Mikulov, Československý svaz žen, Sbor dobrovolných hasičů nebo děti z místní školy. Nutno podotknout, že údržbu prováděli bezúplatně a ve svém volném čase.

V neposlední řadě sloužil a dodnes slouží místním občanům, kteří si chtějí odpočinout v zelené oáze. Dříve bývalo využito více aktivní – volejbal, fotbal, házená, různé dětské hry (na schovávanou, lezení po stromech apod.), stanování. I pro randění byl ideálním prostředím. Rodiny s malými dětmi si v parku rády dělávaly táboráky, popíjely pivečko točené do džbánu... Dnes je spíše místem pro uvolnění a odpočinek. To platí, jak pro starší, tak i mladší generace, kterým je park dokonale přizpůsoben. Pro odpočinek je vybaven lavičkami a malé děti si můžou hrát na prolézačkách, které bývaly dlouhou dobu na hřišti u školy – na místě tenisového kurtu a nového, dětského hřiště. V parních, letních dnech není ve Starovičkách lepšího místa.

Úprava parku

Poslední velké úpravy, které daly parku nynější podobu, proběhly v roce 2009. Byly provedeny zásadní úpravy - vybudování chodníků s pochůznou šterkovou plochou (409 m²), terénní úpravy a osetí travním semenem na ploše 500 m², vybavení odpočinkových míst mobiliárem - 10 ks laviček a 4 ks odpadkových košů a doplňující výsadba zeleně okrasnými stromy různých druhů v počtu 10 ks. Původní obdélníkový

záhon okolo památníku byl změněn na kruhový. Zcela byla změněna rostlinná skladba. Dominantu tvoří trvalky s vysokými travinami na pozadí památníku.

Od roku 2010 se v parku nachází menší dětské hřiště – 3 herní prvky. Dopadovou plochu tvoří drobný šterk.

Závěrečné poznámky, které shrnou pozitivní, ale i negativní vývoj parku

Je úžasné, že i po 60 letech slouží park stále svému účelu. Ty nejvzrostlejší dřeviny jsou připomínkou jeho stáří – na žádných jiných veřejných plochách v obci se starší dřeviny, v takovém plošném rozsahu, nenachází. Pravidelná péče ze strany obce, dává předpoklad, že park bude zachován pro budoucí generace a tím jeho historická hodnota poroste.

V současné podobě je však mnohem méně barevný než dříve – chybí kvetoucí keře, květinové záhony. Šeříky jsou v současnosti tvarovány na živý plot, čímž se staly nekvetoucím prvkem. Stromořadí lemující živý plot není po pokácení stromu doplněno o strom nový, čímž v této koncepci vznikají trhliny. Z více než stovky dřevin jsou nejvíce zastoupeny břízy. Snad ani jeden z těchto stromů není v dobré kondici a u většiny z nich dochází k postupnému usychání koruny. (V tomto případě se ukazuje fakt, že břízy do 30 let snesou sucho, potom už méně. Problém s břízami se bohužel projevuje v celých Starovičkách). I z tohoto důvodu je nutné pravidelně doplňovat výsadbu stromů. Klimatické změny jsou neúprosné – extrémní výkyvy počasí (dlouhodobější sucho a teplo, jiné rozložení srážek než v minulosti, povětrnostní podmínky), nesvědčí, ani těm vzrostlým stromům.

Dílo našich předků bychom měli zachovat i pro budoucí generace. Bylo by smutné, kdyby se z parku stalo místo beze stromů. Nesmíme zapomínat na to, že strom potřebuje několik desítek let, než vyroste do své konečné velikosti. I proto je nutné si uvědomit, že každou výsadbu stromů si budou užívat zejména další generace, tak jako my v parku o 60 let později.

Nikdy bych nevěřila, že se o parku dá napsat tolik. Proto mám radost a vážím si toho, že jste dočetli, až do konce. Vězte, že tento text by nemohl vzniknout bez osobních výpovědí občanů, čímž jim děkuji za vstřícnost, za jejich návštěvu a za to, že mě pustili do svých domovů, vlastnoručně mi nakreslili mapku parku nebo zapůjčili fotografie. Za podporu a konzultaci bych ráda poděkovala Ing. Františce Kadrnkovi. Dále děkuji obci za přístup ke kronice a v neposlední řadě Zdeňkovi Trněnému za jeho

r. 1968 - v pozadí živý plot a vzrostlé topoly u jednoho ze vstupů

r. 1977 - v pozadí vzrostlé topoly u vstupu

knihu STAROVIČKY historie a současnost a za technickou a odbornou pomoc.

DĚKUJI ZA INFORMACE (i fotografické) TĚMTO SPOLUOBČANŮM (řazeno abecedně dle příjmení, nikoliv dle důležitosti! – ta byla u všech na stejné úrovni, každý něco nového přihodil):

Dolák Tomáš, Haluzová Anna, Hověžák Jaroslav, Klecandrová Jana, Kostrhounová Žofie, Kotoučková Božena, Kouřilová Františka, Kujová Jiřina, Ovíšková Jarmila, Prokopová Táňa, Veselá Simona

PS: Ty tři nejvyšší stromy, o kterých si většina myslí, že jsou smrky nebo jedle jsou douglasky, pozná se to podle šišek! ☺

Pavlaína Prátová

Kronika obce uvádí o parku následující:

1958 - Po levé straně „Zahradní ulice“ a proti levé straně „Zajecké ulice“ mezi staveništěm vilkových domků, byl založen park.

1966 – Dne 6. a 8. V. velmi pršelo, plánované odhalení památníku padlých příslušníků R.A. se muselo odložit.

1966 – Dne 15. V. se konalo odhalení památníku padlých R.A. v parku. Průvod vyšel od MNV (staré školy), památník odhalil předseda MNV s. Jan Hověžák, měl proslov, po něm promluvil řed. školy s. Krejčí, děti recitovaly básně.

1970 – Na Zahradní ulici ve velkém parku bylo upraveno okolí pomníku padlých sovětských vojáků a v blízkosti zahájena stavba rodinného domku. Nedaleko se zvedá poschoďová stavba družstevního domu se 4 bytovkami letos dokončená.

1970 – 18. IV. bylo oslavou 25. Výročí osvobození obce sovětskou armádou položením věnce k pomníku padlých hrdinů v parku.

1970 – Večer byl uspořádán obcí lampionový průvod dětí a dospělých k Památníku padlých sovět. Hrdinů v parku. Tam položen věnec, po projevu s. R. Kadrnky, přednesly děti několik básní.

1971 – Večer na počest Říjnové revoluce 1917 lampionový průvod k pomníku padlých sovětských vojáků do parku, recitace žáků ZDŠ, projev s. Kadrnky a položení věnců.

1971 – Je dokončena dlažba Zahradní ul. s přípojkami.

1972 – Jarní úprava předzahrádek a sadů, úprava okolí pomníků a parčíků.

1973 – 14. Dubna byla oslava osvobození naší obce RA večer, položením věnců k památníku RA, slavnostní projev přednesl předseda MNV s. Kadrnka, bylo předneseno pásmo veršů a prózy k osvobození učitelů i žáků a pásmo zpěvu i přednesu veršů děvčaty z SSM s vedoucí s. Mazůrkovou.

1973 – Navečer prošel obcí lampionový průvod od MNV do parku k památníku RA. Zde žáci ZDŠ recitovali básně, krátký projev měl s. Lupač a byl položen věnec.

1973 – Škola a žáci i PO pomáhají v úpravě obce, sběru, úpravě okolí pomníku padlých sovětských vojáků a na pozemku pro školní kuchyni.

1975 – Dále byla uskutečněna oslava VŘSR s lampionovým průvodem k památníku padlých sovětských vojáků a byly zde položeny věnce.

1975 – 1. Září byl slavnostně zahájen školní rok průvodem od MNV přes park, kde u pomníku osvoboditelů děti položily kytičky a učitelé opětně připomněli toto důstojné místo díky za osvobození.

1975 – ČSŽ – Na zvelebení obce se členky podílely úpravou veřejných parků a veřejného prostranství.

1976 – Školní rok byl opět zakončen položením kytice u pomníku našich osvoboditelů.

1976 – 7.11. byla uskutečněna oslava VŘSR, spojená s lampionovým průvodem k pomníku do parku. Škola zajistila recitační pásmo.

1976 – Vedle svědomité práce ve škole byli žáci vedeni k práci ve prospěch obce a společnosti brigádami na úpravě okolí školy, okolo pomníku v parku, sběrem a pěstováním zeleniny pro školní kuchyni.

1976 – Škola zajišťovala program při oslavách, 7.11. a 15.4. uskutečnila lampionový průvod k pomníku do parku s recitacemi.

1976 – ČSŽ – Členky s velkou péčí udržují veřejné parky, prostranství a park u školy.

1976 – 7.11. – oslavy VŘSR – za velké účasti občanů lampionový průvod s dechovou hudbou OB, položení věnce u pomníku, s dalším programem v kinosále.

1980 – Oslavy 35. výr. osvob. obce byly uskutečněny v sobotu 12.4.1980, manifestací občanů obce u památníku padlých rudoarmějců ve velkém parku.

1985 – 15.4. – v 19 hodin – lampionovým průvodem do velkého parku k pomníku padlých sovětských vojáků. Projev: s. Lupač – místopředseda MNV, s. Mirenkov – čestný občan, kulturní program MŠ – ZŠ, čestná stáž vojáci – pionýři, vojáci vojenského útvaru Vyškov – kladení věnců a ohňostroj

1986 – Organizace a občané udržují parky a veřejná prostranství.

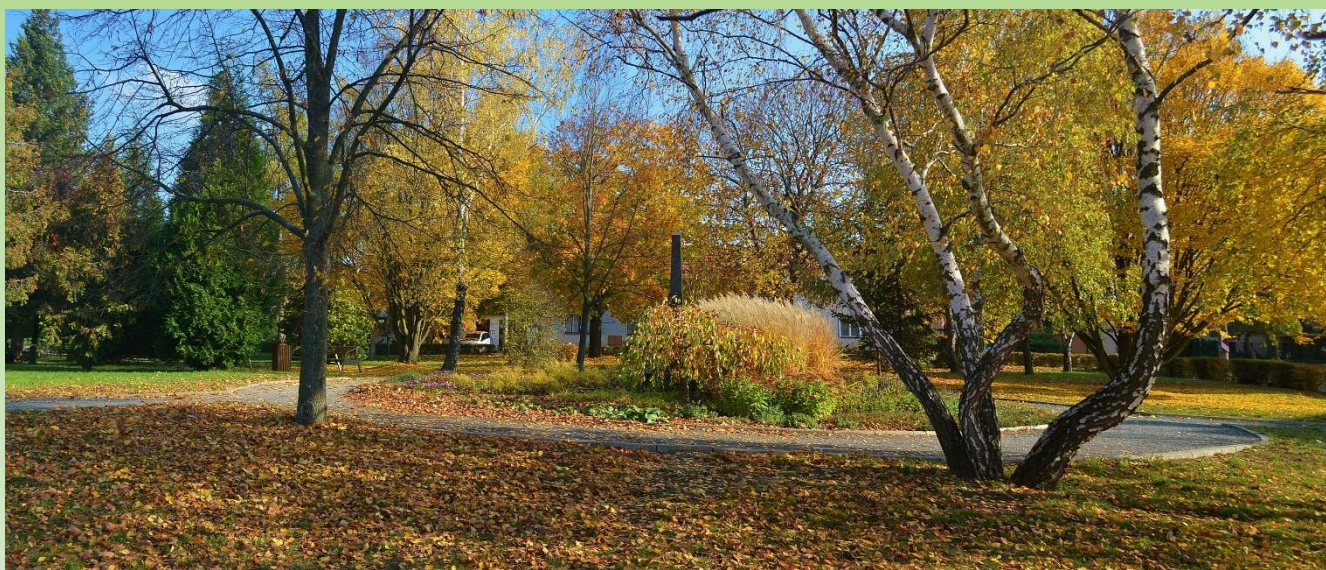
1986 – 15. 4. Kladení věnců k pomníku RA – MNV, KSČ, NF

r. 1983 - sraz rodáků a jubilantů

r. 1966 –slavnostní odhalení památníku

STAROVIČSKÝ ZPRAVODAJ - ÚNOR 2020 / ČÍSLO 80. Vydavatel: **Obec Starovičky**, Starovičky 43, PSČ 691 68. Zaevidováno pod ev. č.: **MKČR E 20321**. E-mail: zpravodaj.starovicky@seznam.cz. Náklad 380 ks, výtisk je neprodejný. Za podepsané příspěvky odpovídá autor. Redakce si vyhrazuje právo příspěvky zkrátit a jazykově upravit, obdržené materiály neuveřejnit, důvody neuveřejnění nesdělovat. Termín další uzávěrky je **10. 4. 2020**. Příspěvky zasílejte na e-mail: zpravodaj.starovicky@seznam.cz nebo do kanceláře OÚ Starovičky. Redakce: **Iva Horáková (IH)**, **Hana Kapustová (HK)**. Grafická úprava: **Vlastimil Ovisek**. Tisk: **Tiskárna Brázda**, www.tiskarnabrazda.cz. Na vydání tohoto čísla se autorsky podíleli: **Vladimír Drbola (VD)**, **Mgr. Dana Walterová (Wal)**, **Petra Novotná (Nov)**, **Mgr. Ivana Bajková (Baj)**, **Dominika Francová (Fra)**, **Bc. Jarmila Pírková (Pir)**, **Štěpánka Kachyňová (Kach)**, **Hana Harthová (HaHa)**, **Tomáš Dolák (TD)**, **Ing. František Kadrnka (Kafr)** a další podepsaní autoři příspěvků.